

VOKIETIJOS PROBLEMA

DIDŽIAUSIA IR SUNKIAI APSKAIČIUOJAMĄ PAVOJŲ TIEK NATO, TIEK IR VAKSUVOS PAKTO VALSTYBĖM SUDARO VOKIEČIŲ NORAS SUSIJUNGTI. NORAS, KURIAM IKI ŠIOL NESURASTA PAKAITALO. — DE GAULLE ŠOVINIZMAS PALAIDOJA JUNGGINĖS EUROPOS VILTIS, GYVENIMO REALYBĖ NELEIDŽIA TIKĖTIS GERESNĖS ATEITIES IŠ KOMUNISTINIŲ SVAJONIŲ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praeitame Dirvos numeryje, kalbėdamas apie NATO strategiją, paminėjau slogutį, kuris daugiausiai slėgia tos sąjungos narius, Britų krašto apsaugos ministerio Denis Healey nuomone, kiekvienas sovietų puolimas Vakarų Vokietijos kryptimi per vieną, kitą dieną turėtų pasibaigti totaliniu atominio karo. Dėl to niekas neabejoja nei Rytuose nei Vakaruose. Dėl to NATO nariai Europai ir nesiskubina padidinti savo kariuomenės iki NATO štabo numatyto skaičiaus. Kam prisilimi didelė našta, kuri faktiškai nėra reikalinga ir kuri esamos padėties nepakeičia? Tokią "šviesią" perspektyvą tačiau drumsčia baimė, kas gi atsitiks, jei Rytų Vokietijoje įvyktų sukilimas, prie kurio noromis nenoromis prisidėtų Vakarų Vokietijos kariuomenė, armija, kuri savo didumu ir apsiginklavimu stovi trečioje vietoje po JAV ir Sovietų Sąjungos? (R. Kinija turi, aišku, daugiau kareivių, tačiau jų apginklavimas yra labai kuklus).

Tokia galimybė taip slėgia vakariečius, kad daug kas ir čia yra pasiryžę atsisakyti Vakarų Vokietijos tautos savo apsigynimui, ją -- V. Vokietiją -- kartu su R. Vokietija paverčiant lyg ir neutralia zona.

Praeitais savaitės Time savo apybraižą (Time Essay) apie Vokietijos atbudimą baigia ilgameščio Prancūzijos ambasadoriaus nacių ir pokario Vokietijai Andre Francois-Poncet citata:

"Šalis padalinta į dvi yra baisenybė, ir tol kol Vokietija nebus sujungta, pasaulyje nebus taikos".

Bet kokios yra sujungimo perspektyvos, kad ir neutraliteto kaina? Šiuo metu praktiškai jokių! Šiuo metu Kremliuje dar nėra tokio valdovo, kuris drįstų eiti tuo keliu ir atitrauktų Raudonąją armiją iš Europos širdies. Tai būtų pradžia pasitraukimo, kuriam galą sunku numatyti. Todėl, nors sovietai kartais ir žaidžia ta mintimi, tačiau iš tikro nenori Vokietijos sujungimo, nebent tai duotų jiems galimybę pažengti pirmyn. Todėl, jei nieko ypatingo neatsitiktų, reikia skaičiuoti su dviejų vokiečių valstybių egzistencija. Ir vokiečių troškimu kada nors susijungti.

Svarbiausia tam kliūtis yra sovietų kariuomenė "Demokratinė

je Vokietijos Respublikoje", arba kaip vokiečiai ją mieliau vadina, -- "Sovietų Zonoje". Nuduodami, kad toji "respublika" yra suvereni, sovietai jai leido sudaryti visas reikalingas valstybei institucijas, įskaitant ir savo kariuomenę, kurią sovietai pradėjo organizuoti anksčiau negu vakariečiai savo zonoje. Toji kariuomenė kaip tik ir buvo vienu iš svarbiausių paskatinių leisti Vakarų Vokietijai apsiginkluoti. Ko ta ginkluota pajėga verta?

Skaičiais imant, ji gana įspūdinga. Tris kart daugiau gyventojų turinti Vakarų Vokietija laiko po ginklu 438,000 vyrų -- 17 milijonų zonos gyventojų turi 195,000 karių. Vakarų Vokietijos išlaidos krašto apsaugos reikalams siekia 18 milijonų markių (4,5 milijonų dolerių) -- Rytų Vokietijos -- 7 milijonus. (Oficiali abiejų markių vertė yra ta pati, tačiau Rytų markė neturi jokios vertės užsieniuose ir net pačioje zonoje jos perkamoji galia yra žymiai mažesnė). Maždaug tą pačią proporciją išlaiko ir apginklavimas. "Bundeswehr" (Vakarų Vokietijos kariuomenė) turi 140 lėktuvų, "Nationale Volksarmee" (Zonos armija) turi 600 lėktuvų. Tankų pirmoji turi 2,200, antroji 1,700. Did. kalibro patrankų: 750 prieš 460. Karo laivų: 250 prieš 193. Raketų leidyklų: 84 prieš 40.

Jei Vakarų Vokietija NATO pajėgom duoda, arba bent pagal planus turi duoti 12 divizijų, Zona Varšuvos bloko kariuomenei, kuriai vadovauja sovietų maršalas Grečko, duoda 6 (kiek mažesnes) divizijas. Tačiau, jei Vakarų Vokietijos kariuomenės 12 divizijų sudaro labai stambiają dalį NATO divizijų skaičiuje, kurių turėtų būti 30, bet tėra vos 20, Zonos 6 divizijos nevaizdina didelio vaidmens 103 Varšuvos bloko divizijų tarpe. Daugiau karių turi ne tik pati Sovietų Sąjunga, bet ir Lenkija, Čekoslovakija, Rumunija ir Bulgarija. Vokiečiai čia eina šeštoje vietoje.

Svarbiausia jėga visame Varšuvos bloke yra 20 elitinių sovietų divizijų, stovinčių Rytų Vokietijoje su 407,000 karių. Karo planuose numatyta, kad vokiečių divizijos veiks kartu su sovietiniais. Ir nė viena satelitų kariuomenė nėra tiesiogiai taip smarkiai kontroliuojama, kaip Zonos. Čia pilna sovietų "ryšinių".

Zonos karininkų dauguma laikomi dabartiniam komunistiniam režimui patikimi. Beveik visi yra komunistinės SED (Vokietijos socialistinės partijos) nariai. Jie yra gerai atlyginami. Kuopos vadas gauna apie 1,000 markių mėnesiui ir turi privilegijas už jas įgyti tokių gėrybių, kurios paprastaiems piliečiams yra neprieinamos. Beveik visas karininkų korpus yra naujai Zonoje išaugintas, o vyriausieji vadai yra tarnavę pačioje sovietų arba bent Ispanijos komunistinėje armijoje. Puskarininkų apie 50% yra partijos nariai, eilinių tarpe vyrauja karinė prievola atliekanti jaunūlai, kuriems pasitikėti partija per daug negali. Iki šiol 25,000 tų karių perbėgo į Vakarų pusę! Nuotais tačiau dabar esančios tokios, kad puolimo atveju beveik visi kareiviai išpildys savo karininkų įsakymus, nors tai ir atneštų mirtį tautiečiams kitose pusėse. Kareiviams mušama į galvą išpildyti įsakymą, nors jis ir būtų nukreiptas prieš "jų pačių tėvus, brolius, švogerius, ar kas ten būtų" ("Auch wenn er der eigene Vater, Bruder, Schwager oder sonst wer ist."). Drausmė yra smarki.

Bet, žinia, ir toks "smegenų plovimas" negali pašalinti supratimo, kad Vakaruose žymiai geriau gyvena tos pačios tautos nariai ar net giminės. Užtat tuo atveju, kada karys turės savo pasirinkimą, sovietai negali būti visai tikri, ką jis padarys.

Iš kitos pusės ir Vakarų Vokietijos gyventojai bei jos kariai nežūri visai abejingai į savo brolius bei seseris Zonoje. Tiesa, tuojau po karo Vakarų Vokietijoje buvo gana gyvos pažitros, kad savo tautinių interesų reikia atsisakyti didesnio junginio, kaip Vakarų ar Atlanto tautų bendruomenės naudai. Tačiau paskutiniu laiku Charles de Gaulle praktikuojamas gana siauras šovinizmas ir kalbos apie "Prancūzijos garbę", jausmulį sudavę geroką smūgį. Jei iš Vakarų -- Europos ar Atlanto -- bendruomenės nieko neišeina, atsiranda vieta siauresniems, grynai nacionalistiniams jausmams.

JAV ASTRONAUTAI GRĮŽO PO 4 DIENŲ KELIONĖS

Pavargę, bet laimingi atlikę rekordinę kelionę erdvėje, JAV astronautai McDivitt ir White birželio 7 d. buvo šiltai pasveikinti Prezidento, laimingų šeimoms narių ir visos tautos.

4 dienų kelionę erdvėje lydėjo ir rekordinis 20 min. astronauto White "pasivaikščiojimas" erdvėje, išėjus iš kapsulės ir skraidžius aplink ją specialiais prietaisais ir foto aparatu.

Ne vien tik fizinė astronautų atspara, bet ir mokslinė tos kelionės reikšmė yra nepaprasta. Tai viena iš geriausiai pasisekusių JAV misijų erdvės užkariavimo srityje.

Po šios gerai pavykusios kelionės JAV mokslininkai neabejoja, kad jau 1969 m. bus bandoma pasiūsti žmones į mėnulį.

Šalia to, dar šių metų rugpjūčio mėn. numatyta astronautų kelionė erdvėje 7 dienom.

Sov. S-gos pranašumas šioje srityje liko tik erdvės laivo talpume ir raketų pajėgume. Tačiau JAV nauji projektai ir planai rodo, kad erdvės užkariavimo lenktynėse tempas ir technika žingsnis po žingsnio eina vis naujų laimėjimų keliu.

* BENT 50 ŽINOMŲ KOMUNISTŲ, dalyvavusių Santo Domingo sukilime, yra baigę Čekoslovakijoje jau 15 metų veikiančią partizanų mokyklą. Oficialiai toji mokykla vadinasi "Tarptautinių studijų universitetu". Pirmieji tos mokyklos "mokiniai" savo misiją bandė atlikti Guatemala 1953 metais.

* JAV ATOMO ENERGIJOS KOMISIJA davė sutikimą eksportuoti nedidelius kiekius radioizotopų į Čekoslovakiją ir R. Vokietiją.

* ORGANIZUOTOS IR GINKLUOTOS negrų grupės steigiamos Louisianos, Mississipi ir Alabamos valstijose. Tų grupių išlaikymui rinkliavos vykdomos ir šiaurinėse valstijose.

* TAIP, kaip savo laiku auksas, dabar jau ir sidabras numatoma išimti iš JAV smulkiųjų monetų.

* UŽSITĘSĖS KARAS VIETNAME reikalauja aiškesnių ir griežtesnių sprendimų iš JAV vyriausybės. Komunistai laikomi laimėtojai partizaniniame fronte. Š. Vietnamo bombardavimai nedavė siektų rezultatų. Spėjama, kad JAV kariai privals kas kart aktyviau įsijungti į kovas, kiek galint labiau izoliuojant ir atkertant tiekimo kelius iš Š. Vietnamo.

* HUBERT HUMPHREY, JAV viceprezidentas, susiduria su sunkumais bandant "liberalų" sparną sulaukyti nuo prezid. Johnsono užs. politikos kritikos. "Liberalams" prezidentas esąs per konservatyvus, gi viceprezidentas juos apvylęs savo Johnsono politikos rėmimu.

VIENINGO DARBO KELIU

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimo eiga

LB Tarybos pirmininkas Vyt. Volertas ALT S-gos Seimo bankete pokalbyje su prez. A. Smetonos monografijos autorium A. Merkeliu.

V. Gruzdžio nuotrauka

Skyrių atstovai turėjo visą eilę praktiškos veiklos pobūdžio klausimų valdybai ir kontrolės komisijai, į klausimus atsakius išdėd. P. Ališauskui, Česoniui, Gruzdžiui ir kt.

Skyrių atstovai savo kalbose visur akcentavo didelį pasitenkinimą A. Smetonos monografijos išleidimu.

Inž. Eug. Bartkus pasigedo pranešimuose ryškesnio užkėntavimo grupių konsolidacijos, kuri nebūtų atsiekta be ALT S-gos valdybos ir jos atstovų pastangų.

Seimui pirmininkavęs inž. J. Dačys siūlė susirūpinti S-gos ideologinio žurnalo ir priaugančios kartos reikalais. Jo manymu, pravartu atkreipti dėmesį ir į savųjų narių tarpe didesnės konsolidacijos problemas.

Valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai buvo priimti.

ALT S-ga, kaip visuomeninė organizacija, aktyviai reiškiasi bendrinėje organizacijoje, kaip jau buvo užkėntuota pirm. V. Abraščio kalboje. Neveltui tai sekant iš eilės pranešimą darydamas Lietuvos Nepriklausomybės Tautos ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas dr. Bronius Nemickas savo kalbos pabaigoje pabrėžė, kad šis Seimas turės pilną teisę pasisakyti tiek LN Tautos tiek ir N. Fondo veiklos klausimais.

Savo pranešime apie Lietuvos Nepriklausomybės Tautos veiklą dr. Br. Nemickas plačiau palietė tautinės srovės dalyvavimo būdus ir priemones bendrinėje politinėse organizacijose. Tose organizacijose, kaip Talkoje ir Vlike, atstovaujama ne vien tik Amerikos Liet. Taut. S-ga, bet per Lietuvių Taut. Sąjūdį visame pasaulyje gyvena šios srovės nariai.

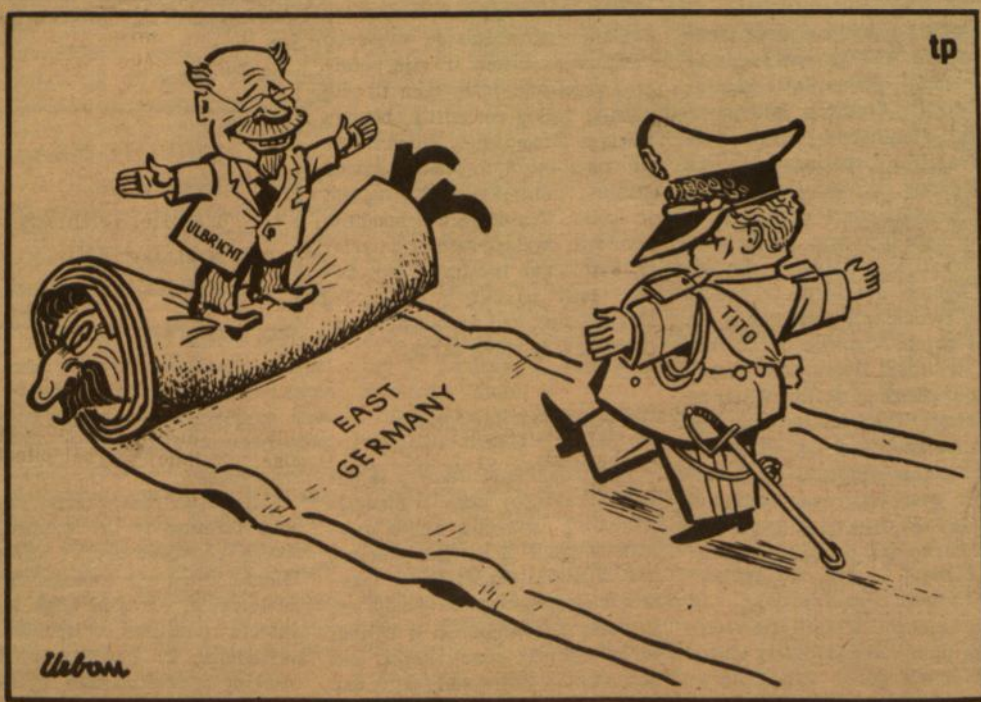
Kad tiksliau nušviestų konsoliduoto grupių darbo eigą ir sąlygas dabartiname Vlike, jis tiksliai išdėstė savo laiku įvykusio pasitraukimo ir LNT įsteigimo priežastis, po to nurodydamas reikalavimus, statytus tautinės srovės atstovų vienigam Lietuvos laisvinimo darbui vykdyti. Tai nebuvo siauri sroviniai reikalavimai, bet principiniai, išplaukiant iš esamos realios padėties ir iš pripažinimo Lietuvoje gyvenančios tautos apsisprendimo primato tiek dėl jos atstovavimo užsienyje (ką atlieka teisėti mūsų diplomatijos atstovai), tiek dėl sąlygų, kuriomis tauta apsispręs, kaip tvarkytis išvadavimo atveju. Išsivijoje politinių veiklos funkcijos neturėtų siekti

ti užurpavimo tų teisių, kurios logiškai priklauso krašte esančiai tautai (valdžios sudarymo, konstituciniai ir kt. klausimai).

Detaliai ir vaizdžiai aptašė VLIK grįžimo sąlygas, dr. Br. Nemickas galėjo Seime konstatuoti, kad Vlike bendro darbo sąlygos kas kart gerėjančios ir bendro darbo dvasia stiprėjanti. Esą svarbu, kad ateityje VLIK rastų būdų įsileisti šviežesnio oro ir neliktų besiremiam vien senųjų partijų dvasia. Čia turėtų likti, jo nuomone, atviros durys ir L. Bendruomenei, daug pasidaravusiai grupių konsolidacijai atsiekti.

Dr. Br. Nemickas taip pat nušvietė LNT veiklos bruožus, kurie nesudaro sąlygų pasigarsinimams visuomenėje, bet ir tose sąlygose nuveiktieji darbai pilnai pateisino tų organizacijų sambūrio veiklą ir egzistenciją. Toje organizacijų struktūroje per eilę metų susidarė darbo ir santykiavimo pobūdis tarp LNT Talkos ir LN Fondo reikalingas išsiaiškavimo, tinkamo supratimo ir užsimotiems darbams aiškumo.

(Nukelta į 3 psl.)

Priešdaug ką tenka užsimerkti...

KALBA YRA TAUTA GARSUOSE

Skaitau šturpią Andree Sentaurens, prancūzų Armonienės, knygą "Septyniolika metų sovietų vergų stovyklose" (Dix-sept ans dans les camps soviétiques). Mintys sustoja prie momentų, baisesnių už Dantės "Dieviškosios Komedijos" pragaro scenas. Jos vyksta čia pat, dabar, ir tu girdi nekaltai pasmerktųjų klyksmą pačiame 20 amž. vidury:

Viena mergaitė, slėpdamasi nuo enkavedistų, ligi pusės įlenda po barako grindimis. Tačiau budeliai ją suranda. Jie keikia, o plėšrūs šunes loja prie pat jos veido. Pagaliau įsūtę griebia ją už plaukų, ištempia ant grindų, spardo kojomis ir palieka negyvą. Jos galvos oda su plaukais nuplėšta, veidas užlietas krauju.

Kita moteris, įmesta į skylę su pelėmis, o kitą kartą su gyvatėmis, beveik visiškai pamiršta.

Štai vėl nežinoma kryptimi pravežamas trijų tūkstančių lietuvių moterų transportas. Ten, stovykloje, kurioje buvo autorė, palieka tik viena, kuri sirgo plaučių uždegimu: ji buvo suimta tik su vakarine sukmele ir negalėjo pasiimti šiltesnių drabužių. Kai ji mirė, iš rastų prie jos dokumentų paaiškėjo: penkiolika metų priverčiamųjų darbų stovyklos.

Kas ji? Gal tavo pažįstama, kaimynė, jaunystės dienų draugė? O gal tavo sesuo? O jų daug daug tūkstančių...

Sėdi ir girdi traukinių ratų dundesį, kuris nenustojo gūdžiai aidėjęs nuo pat tavo tautos vergijos pradžios.

Gūdžias mintis pertraukia laiškai: iš tolimos Šveicarijos prof. J. Ereto atsiųstas jo darbas "Tremties lietuvis idėjų stikuryje". Skaitau. Puslapių ne daug, bet kiek minčių!

Pirmiausia bolševikinės pa-baisos, apie kurią ką tik skaičiau Sentaurens knygoje, idėjiniai veido bruožai, "filosofija", kuri viską ir galutinai žino. Sustoji ir mąstai: kaip garsiai ten kalbama, tiesiog rékte rékiama apie laisvę, teisę, žmogaus gerovę! Tačiau nėra ten nei laisvės, nei teisės, nei teisingumo -- nieko, kas žmogui brangiausia! Kokie gilūs sovietinės karalijos melo pagrindai! Net ir vergijos sukaktis vadinama ten išlaisvinimu, ir pavergtieji turi ją džiaugtis. Įsakyta! Ir tai padaryti gali tik bolševikas.

J. Ereto darbas -- idėjinės tremties kelio gairės į krikščioniškąjį humanizmą, į kūrybines aukštumas, pabrėžiant tautinį individualumą ir ypač gimtosios kalbos reikšmę.

"Aldies lėlytėje" -- gilus ir subtilus profesorius žvilgsnis į gimtąją kalbą, kurioje atsispindi tautos ypatumai, jos individualybė: "Juk kalba yra tauta garsuose".

Čia ypač norisi sustoti. Kokia graži ir gili mintis. Tereikia gerai įsiklausyti į gimtosios kalbos žodį, ir jame pajusi kalbos dvasią -- jos vidines platumas ir gilumą.

Gimtoji kalba ne tik žmogų individualiai susieja su išoriniu pasauliu, kuriame pajunti ir jo prasme. Kalba yra ir struktūrinis žmogaus dvasios, jo individualybės elementas. Ir kiek reikėtų visiems, o ypač šeimai kreipti dmesio, kad mūsų jaunimas gerai mokėtų gimtąją kalbą, jaustų jos grožį ir neatskiriama suaugtų su jos dvasia.

Perskaitai J. Ereto darbą, ir pasidaro lengviau: tu ne vienas, su tavimi ir jis, mielas profesorius, besirūpinąs mūsų tremties kelio įprasminimu ir laukdams laisvės tautai, kurios vergijos pantių gūdus žvangėjimas artėja prie 21-jo šimtmečio angos.

Vc.Kavaliūnas.

ALT S-gos Seimo (spūdžiais besidaliną: buv. Mūsų Kelio vyr. redaktorius ir leidėjas D. Penikas, S-gos pirm. inž. J. Jurkūnas ir buv. S-gos v-bos išd. Pov. Ališauskas.

V. Gruzdzio nuotrauka

VASAROS ATOSTOGAS MALONIAI KVIECIAME PRALEISTI MEŠKOS VASARVIETĖJE

42 Beach Street
Monument Beach, Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (Area Code 617)

Rami poilsiui aplinka, šiltas Atlanto vanduo, baltas papludimio smėlis, geras maistas ir malonus patarnavimas užtikrina užsitarnautą poilsį.

Laisvalaikio pajavairinimui:

- valtys — žuvavimui
- teniso aikštė
- sail-fish buriavimui
- vakare tėvams išvykus prižiūrimi vaikai.
- stalo tenisas

Sezono pradžia birželio mėn. 19 d. Prašome rezervuoti sau vietą iš anksto:

S. M. Lušys.
88-01 104th Street, Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VI 9-1193 (Area Code 212).

I. Veitas.
72 Congress Street, Braintree, Mass. 02185
Tel. 843-2146 (Area Code 617).

Sezonui prasidėjus kreiptis tiesiog į MEŠKĄ.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

KIEKVIENAS MEDALIS turi du šonus, paprastai kažkodėl vadinamus pusėmis. (Toks Laurinčiukas, trejetą metų pabuvęs Amerikoje, Vilnių išleido knygą net apie trečią dolerio "pusę"). Abu apžūrėtini vertinant.

Tas pats galioja ir jaunimo surengtajai demonstracijai Washingtono. Jos vienas šonas mūsų visuomenei pačių rengėjų ir kitų stebėtojų jau parodytas, ir ryškiau spindintieji išskilimai jau nušviesti pagrimų proektoriais. Gal dėl to kairie itin vertingi bruožai net liko beveik nepastebėti. Pavyzdžiui, kad tas žygis surengtas jaunimo nedidelio komiteto, susidariusio šalia tradicinių "politiką darančių" veiksmų. Kad tas žygis suorganizuotas greit ir gerai. Sugrėbta per trumpą laiką sutelkti žmonės, priemonės ir lėšos. Reikalas nebuvo mums, lietuviams "kritiškos padėties" reikalas, bet tai buvo lyg bandomoji mobilizacija. Bandymas įrodė, kad tikram reikalui ištikus galima ir didesnę dalyką padaryti. Ir pasipraktikuota, kaip tai padaryti.

Masinės manifestacijos yra veiksminga priemonė viešo pobūdžio tikslams siekti. Tą liudija Amerikos negrymanifestacijos, per porą metų taip nepaprastai pagreitinusios laimėjimą įstatymų, kurių iki šiol laukta kone šimtą metų. Bet ta priemonė, ypač negausinai grupei, turi ir kitą, ne taip labai žvilgantį šoną.

Demonstravom dėl Vengrijos, piketavom Višinskį, Chruščiovą, Kozlovą ir visą virtinę mažesnės reikšmės objektų, ėjom į tas manifestacijas entuziazmu, o grįžom beveik visada kartėliu nežini. Kokia išvada iš demonstracijos, kur šimtinė ar kelios šimtinės "balkanščikų" iš kažkurių rytinės Europos pasviečių protestuoja, nuvaryti už trijų bokų, kad didžiai gerbiamas svečias Nikita ar panašus nematytų, negirdėtų, neįsižeistų, o tuo tarpu jį vaišina Waldorf Astorijoj pačios Amerikos aukštuomenės viršūnės ir praeiviai -- tikri amerikiečiai! -- žvilgčioja į protestuotojus, kaip iš nežinia kur ir nežinia kodėl atsiradusią "public nuisance"... Spauda -- kurios dėmesio siekiam -- "pamato" tik tada, jei manifestacijos įvyksta muštynių...

Arba -- gegužės 1 dieną esam raginami dalyvauti lojalumo paradoose. Patys apgailestaujam, kad kasmet "lietuvių vis silpniau pasirodo". O kodėl jie turi stipriai rodytis, jei visiškai čia nesirodo joks airis, joks britas, joks vokiečių, skandinavų, prancūzas, nei -- kas svarbiausia -- joks "tikras" amerikietis? Ar lojalumą eisenose įrodinėti pridera tik "ryturopiečiams"? Ar tik jų lojalumas įtartinas, ir tik jie kažkoki antros trečios eilės piliečiai?

Ir Washingtono demonstracija buvo rengiama "atsverti komunistų, bytnykų ir kitokių nenuoramų demonstracijoms". Ir vėl -- atsvarą rodo lietuvių. Jų tarp Amerikos piliečių penktadalis nuošimčio. Leiskime, tu "nenuoramų bytnykų" pritarėjų gal dar mažiau, ir mes juos galim atsverti. Bet vis dėlto, kodėl gi nesusikrečia visi kiti 99 su viršum nuošimčių amerikiečių? Ar tai tik lietuvių pareiga aktyviai rūpintis Amerikos interesais Vietname?

Ši demonstracija gal vienam kitam aukštam pareigūnui ir vienam kitam laikraštiniui padarė gero įspūdžio. Gal kam nors "prisigerinta". Betgi, pora dešimčių "bytnykų" tą pačią dieną atsisėdę New Yorko gatvėje demonstruodami prieš vietnamiečių politiką, susilaukė nepalyginti daugiau spaudos ir televizijos dėmesio, negu mūsų dviejų tūkstančių tvarkingoji, pavyzdžioji manifestacija Washingtono.

Viešos manifestacijos gali būti reikšmingos. Bet tuo pačiu metu tai yra ir didžiai nedėkinga priemonė, nors ir reikalaujanti didelių ir gabių pastangų.

REMKIME LIETUVIŠKŲ UŽDAVINIŲ VYKDYMA

Šiais metais sukanka 25-ri metai, kai Lietuva neteko savo nepriklausomybės, gi mūsų krašte dar vis tebežvanga vergijos pančiai, siaučia tautos genocidas. Nėgana to, šiais metais okupantas rengiasi parodyti pasauliui, kad pavertti lietuviai tariamai džiaugiasi patekę po sovietų letena. Todėl, laisvėje gyvenančių lietuvių pareiga įrodyti laisvam pasauliui, kad Lietuva buvo smurtu užimta ir sovietų karių bei jų tankų nusiausta.

To akivaizdoje, mes turime sustiprinti savo veiklą ir duosnumą visiems lietuviškiems reikalams, o ypatingai tiems, kurie kelia ir primena mūsų tautos kančias ir mūsų tautinės aspiracijos laisvojo pasaulio intelektualams bei politikams.

Mūsų akademinis jaunimas jau prieš dešimt metų pradėjo šį kilnų darbą, leidžiant anglų kalboje žurnalą -- "Lituanus". Tai gražus užsimojimas kultūrinėmis priemonėmis kovoti už mūsų tautos laisvę. Pastaruoju metu norima, kad šis laisvės šauksmas būtų girdimas visame pasaulyje. Todėl žurnalas dovanai siuntinėjamas viso laisvojo pasaulio uni-

versitetams, bibliotekoms, užsienio reikalų ministerijoms, žymiesiems politikams ir profesoriams. Šiandien Lituanus tiražas jau siekia 7,000 egzempliorių, gi to leidinio metinės išlaidos yra 10,000 dolerių. Tų išlaidų padengimui kovo ir balandžio mėnesiais Lietuvių Studentų Sąjunga vykdė prenumeratos ir aukų rinkimo vajų. Surinktoji suma nėra pakankama, kad padengti metines išlaidas.

Aukomis žurnalo išlaikymo būdas stato leidėjus netikrumo padėtin. Jo leidimas turi būti užtikrintas pastoviomis pajamomis, kurias turi sudaryti užtektingas prenumeratorių - rėmėjų kiekis. Todėl, Amerikos Lietuvių Prekybos Rūmų, Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos bei Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos valdybos kreipiasi į visus prekybininkus, pramonininkus, gydytojus, inžinierius bei architektus prašydamos suprasti reikalo svarbą ir tapti "Lituanus" žurnalo prenumeratoriais rėmėjais, prisidūniant dešimt dolerių čekį "Lituanus Foundation", P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

Antras taip pat svarbus reikalas remti Lietuvių Fondą kuris yra įsteigtas savai kultūrai remti bei lietuviųbei išlaikyti.

Kiekvieno tautiečio, kiekvieno lietuvių intelektualo yra tautinės garbės reikalais ir pareiga būti Lietuvių Fondo nariu.

Todėl, artėjant Lietuvių Fondo narių metiniams suvažiavimui, kuris įvyks š.m. birželio 12 dieną Chicagoje, primename savo nariams neatidėliojant atlikti savo tautinę pareigą, įnešant į Lietuvių Fondą bent minimalų nario įnašą, 100 dolerių. Tenka pabrėžti, kad visos aukos yra legalizuotos nurašyti nuo pajamų mokesčių.

Pinigus siųsti: Lithuanian Foundation, 7243 South Albany Ave., Chicago, Ill. 60629.

Adolfas Baliūnas, Amerikos Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkas; Dr. Vytautas Tauras, Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas; Inž. Česlovas Staniulis, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos pirmininkas.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

ST. VANCEVIČIUS

Dirvos korespondentas
Brazilijoje

iš svetimšalių nuominių lietuvių kultūros ir visuomeniškos veiklos reikalams.

NAUJI UŽSIMOJIMAI

Naujoji Lietuvių Sąjungos Brazilijoje vadovybė pasiryžo įtraukti atgal į šią organizaciją visus savo buvusius narius, kurie daugiausia dėl visokių asmeniškių intrigų buvo pasitraukę. Tas žygis sėkmingai vyksta ir šios organizacijos narių skaičius vos per trejetą mėnesių pakilo dvigubai! L. S-gos Brazilijoje vadovybė yra pasiryžusi suburti visas svarbesnes mūsų kolonijos inteligentines pajėgas. Ir šis užsimojimas vyksta sėkmingai. Neseniai įvykusiam paskutiniame kongreso rengimo komiteto ir visų komisių posėdyje buvo nutarta šių organų veiklą perkelti į Lietuvį Sąjungą Brazilijoje, kad komitetui ir komisijoms savo uždavinius atlikus, lietuviška veikla tęstųsi ir toliau. Visi kongreso rengimo komiteto nariai, komisių nariai ir artimesni bendradarbiai sutiko įeiti narius į Liet. S-gą Brazilijoje, kad vieningai dirbtų toliau lietuvišką darbą.

kalais, jį pritraukti, sukelti jame entuziazmą ir t.t. Be abejo, kad visi tie reikalai bus lengviau pasiekiami ir įmanomi tik vieningai dirbant.

NAUJOS VILTYS

Kyla naujos viltys, kad lietuviška veikla Brazilijos lietuvių kolonijoje šiais metais kaskart gyvės ir plėsis. Žinoma, nelaukiame ypatingų stebuklų, bet atsiranda nemaža palankių sąlygų tai veiklai augti ir stiprėti, kas padidina mūsų viltis ir lūkesčius. Kaip toliau viskas seksis, parodys ateitis, apie ką, žinoma, nepamiršime toliau informuoti gerbiamuosius Dirvos skaitytojus.

DIRVOJE YRA
DIDELIS
PASIRINKIMAS
NAUJAUSIŲ
KNYGŲ!

LIETUVIŠKAS JAUNIMAS

Apsijungusioje Lietuvių Sąjungoje Brazilijoje auga tendencija įtraukti į lietuvišką veiklą galimai daugiau lietuviško jaunimo nes ilgainiui mažėjant ir nyksiant senesnės kartos veikėjams, jų vietą neišvengiamai ir būtinai turės pakeičiamas, kuris atidare visiems geros valios lietuviams duris į šią organizaciją. Trečia palanki sąlyga, tai dr. V. Kudirkos vardo rūmų atgavimas

"LITHUANIA UNDER THE SOVIETS". Portrait of a Nation, 1940-1965.

Tai naujai pasirodžiusi knyga apie Lietuvą ir jos okupaciją. Knygą redagavo dr. V. Vardys. Išleido žinomoji Praeger knygy leidykla. Knygoje telpa kelių autorių studijiniai straipsniai (S. Sužiedėlis, Z. Ivinskis, T. Remekis, V. Vaitiekūnas, J. Griniūnas, V. Vignieris ir V. Vardys). 300 psl., leidinys skirtas angliskai skaitančiai visuomenei.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

- Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.ALT S-gos Seimo svečiai susikaupę klausosi patriotinės kun. dr. St. Valiušaitės invokacijos.
V. Gruzdžio nuotrauka

PAIEŠKOMI

ASMENYS

GUDAITIENĖ - BAGUŽAITĖ, Apolonią, vyras Gudaitis, Adolfas, dukterys Loreta ir Rita.

GUDAITIS, Alfonsas, gyvenęs Kanadoje, Hamilton, Ontario.

GUDELEVIČIUS, Raimundas ir jo brolis, gyvena St. Nicholas Street, St. Clair, Pa.

JANUŠEVIČIUS, Andrius, gyvena Mahanoy City, Pa.

KAZLAUSKIENĖ - RAMANAUSKAITĖ, Ieva, Baltraus žmona, buvusi Mažeikienė, ir jos dukterė Vernic-Kazlauskaitė, Ieva.

KIAUNIENĖ (KIAUNE) - VAIČIULYTĖ, Ona, ir jos motina Vaičiulienė - Gabrytė, Magdalena, gyvena Pittsburgh, Pa.

MACIUNAS, Jeronimas, Juozo sūnus, iš Titkonų k., ir žmona Maciunienė - Petrauskaitė, Marijona, gyvena New Philadelphia, Pa.

MACKEVIČIUS, Antanas ir Juozas, Jokūbo sūnūs; Antano vaikai Jonas, Pranė, Veronika; Juozo vaikai Anelė, Jonas, Pranė. Gyvena Brooklyn, N.Y.

SALTONAITĖ, Karolina, Antano Saltono duktė, gyvena South Boston, Mass.

ŠIDLAUSKAITĖ, Elena, Emilė ir Keidė (gal Kotryna?) Kajtėtono dukterys, gyvena Elizabethport, N.J.

VAIČIULIENĖ - GABRYTĖ, Magdalena ir jos duktė Kiaunienė (Kiaunė)-Vaičiulytė, Ona, gyvena Pittsburgh, Pa.

VALTAITE (VALTAS), Liucija.

VERNIC-KAZLAUSKAITĖ, Ieva, Baltraus duktė, ir jos motina Kazlauskienė - Ramanauskaitė, Ieva, buvusi Mažeikienė.

ZULONAITĖ, Elena, Ona, ir Regina, Petro Zulono dukterys.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York, N.Y. 10024

VIENINGO DARBO KELIU

(Atkelta iš 1 psl.)

Po dr. Br. Nemicko išsamaus žodžio, pranešimą darė LNFondo ilgametė pirmininkė Emilija Čekienė.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas kovo mėn. atšventė savo veiklos 10 m. sukaktį, skelbia Fondo pirmininkė.

"LNF, jo vadovybių, komitetų, paskirų atstovų ir rėmėjų dėka, per tą dešimtmetį, intensyviai dirbdami, sukėlė 40,000 dol., iš kurių virš 10,000 dol. yra išde.

Gera žinoma, kad jokia veikla nėra įmanoma be spaudos. Tik tai spauda ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondą galino sukelti aukščiau minėtas lėšų sumas ir paremti visą eilę Lietuvos laisvinimui reikšmingų darbų.

Todėl NF vadovybė, spaudą didžiai vertindama, Dirvai visą dešimtmetį daugiausia Fondui talkinusiai, yra suteikusi reikalingą paramą.

LNF sukaktis ir pats fondas yra reikšmingas ne vien jo nariams, bet ir Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai, kurios atstovų tarpe matau čia daugelį LNF komitetų, Atstovybių pirmininkų ir jų bendradarbių, iš kurių nie vienas yra kartų ir Sąjungos skyrių pirmininkai arba valdybų nariai ir beveik kiekvienas Sąjungos narys yra to fondo nuolatiniai rėmėjai.

Ta proga yra būtina susipažinti su to fondo praeitimi ir bent trumpai žvelgti į ateitį. Tuo labiau, kad Lietuvos Nepriklausomybės Tauta, kurios darbus šis fondas daugiausia rėmė, vėl susitarė bendrai dirbti kartu su VLIKu.

Kas bus su LNF? -- klausė tada visa eilė komitetų bei pavienių fondo rėmėjų.

Kalbant apie ateitį, nors labai trumpai prisiminkime praeitį, į kurią niekas nenori grįžti, tačiau svarbu laiku nuo laiko kritiškai apžvelgti padėtį ir ją patikrinti, nes praeities patyrimai sudaro pagrindą dabarčiai supratimui ir ateities veiklai pasirodo. Veikla, kurios pagrindą, kol Lietuvos laisvinimo kova yra tik pa-syvioje stadijoje, sudaro įvairiais būdais informacijų parūpinimas savims ir svetimiems.

Todėl šių dienų politinių įvykių akivaizdoje, kada ir Vakarų pasaulis suprato komunizmo grėsmę ir, kai visų tautų bendru reikalu pasidarė kova su komunizmu, joje dalyvaujame ir mes lietuviai, siekdami grąžinti žmogui, esančiam už geležinės uždangos jo savigarbą, teisę į laisvę, žmoniškumo teisę, taiką ir ramybę, tik to paties tikslo mes siekiame iš savojo lietuviško taško ir mums prieinamomis priemonėmis.

Norėdami sudaryti sau palankių svetimos visuomenės pritarimą, teikiame jai informaciją nurodydami, kas mes esame, ko siekiame ir kad mūsų siekiai teisingi.

LNF per savo veiklos dešimtmetį kaip tik yra suteikęs materialinį pagrindą daugeliui Lietuvos laisvės bylos kėlimui naudingų darbų, apmokėjęs daugelį kitomis kalbomis spaudoje informacinių straipsnių, kurių neįmanoma per trumpą laiką čia suminėti. Daug Lietuvą reprezentuojančių žmonių ir darbų buvo skelbta spaudoje dešimtmečio pranešime š.m. balandžio 5 dienos Dirvoje, daug jų dėl visiemis žinomų priežasčių neskelbiami.

Saviesiems LNF lėšomis buvo išleista Laisvės Kovų Dainų knyga, įamžinusi mūsų rezistencinės kovos už Lietuvos laisvę.

kovas už Lietuvos laisvę. Ožvelgdami į ateitį, visi jaučiame gyvą ir būtiną reikalą anglų kalba veikalo apie Lietuvą.

Tokia knyga turėtų būti bendro turinio, patrauklaus, grakštaus, lengvo stiliaus, skiriama platiesiems skaitytojų sluoksniams.

LNF valdyba mano, kad jos turinį sudaryti turėtų laike, erdvėje ir kūryboje besireiškianti lietuvių tautos būtis (rezistencija). Jos įvairiu metu likimas, visokių priežasčių bei aplinkybių iškeltos problemos ir jų sprendimas. Lietuvių tautos reiškinimas laike sudaro jos istorinius bruožus, kuriuos ryškinant daugiausia kreiptinas dėmesys į kūrybinį pradą, kuriuo tauta ne tik tobuliausiai išreiškia savo būtį, bet ir įprasmina ją, įamžina, daro nesunaikinaną. Atkreipiant skaitytojo dėmesį į tai, kad tautos kūrybinei galiai reikštis, plėtotis ir tobulėti būtinausia sąlyga yra laisvė, į kurią lietuvių tauta visais laikais ir visokiomis priemonėmis veržėsi be paliovos, dėl kurios žūt būtų kovojo ir tebekovoja. Tos kovos dėl savo tautos laisvės Lietuvos praeitį daro herojišką. Tai būtų Lietuvos egzistencijos reiškinys laike.

Čia tekty nurodyti, kad tas reiškinys dėl įvairių aplinkybių ir priežasčių nebuvo pastovus, kad Lietuvos geopolitinė būklė, visą laiką grėsminga jos laisvei, nebuvo palanki jos kūrybinei galiai, kurioms plisti ir ji yra vienas iš pačių svarbiausių veiksmų, daugiausia lėmusių lietuvių tautos tragišką būtį. Tai labiausiai trukdė lietuvių tautos kūrybinei galiai suspindėti visu savo grožiu.

LNF valdyba mano, kad šiemet, kai Lietuvos okupantas džiūgauja krašte švėsdamas vergijos sukaktį, mums, keletą metų kalbėjusiems apie šį užsimojimą ir telkusiam lėšas, nebedėsdami turime šį darbą pradėti tikros informacijos leidiniu anglų kalba apie Lietuvą, pagrįstai atremti prieš skleidžiamas melagingas žinias ar be blogos valios svetimųjų klaidingas informacijas.

Ta proga noriu priminti žmones, kurie tame laikotarpyje LNF dirbo, aukodami nesuskaitomas poilsio valandas. Pirmajai valdybai pirmininkavo V. Abraitis vienus metus, į antrąją buvo išrinkti: Antanas Senikas -- pirmininku, Emilija Čekienė, Aleksandras Daunys, Kazimieras Silūnas ir Aloyzas Petrickas. Ši valdyba dirbo dvi kadencijas, keturis metus.

1960 m. kovo 5 d. į trečiąją valdybą buvo išrinkti: E. Čekienė -- pirmininkė, P. Narvydas, L. Tamošaitis, V. Žilinskas ir F. Alexis.

1962 m. fondo narių susirinkimas išrinko E. Čekienę -- pirm. Jurgį Kiaunę, A. Daunį, L. Tamošaitį ir P. Narvydą. Dabartinę valdybą sudaro: E. Čekienė, J. Kiaunė, A. Senikas, J. Valiukėnas ir Brutenis Veitas.

Taigi, man fondo rūpesčiai gyvenančiai beveik visą dešimtmetį, teko garbė peržvelgti LNF dešimtmečio praga jo prasmingumo kelią ir pareikšti gilią padėką dabartinės ir visų buvusių valdybų nariams už nuostabią bendradarbiavimą, už aktyvų dalyvavimą sprendžiant LNF lėšų telkimo klausimus ir nutiesiant kelią į tikslesnius sprendimus skirsiant iš visuomenės surinktas lėšas, kurios galino fondą atlikti daug Lietuvai naudingų darbų.

Minėti fondui pasitarnavę žmonės jums visiems gerai pažįstami, dažnai įkyrėje, bet malonu čia matyti ir susipažinti su šiais kitur atvykusiais LNF k-tupirmininkais, fondo darbuotojais, pirmiausia tais, kurie ir šiandienam įteikė vokus su aukų lapais.

Po pranešimų iškilusiose diskusijose išryškėjo ALT S-gos veiklos struktūra ir santykiai su organizacijomis, per ALT S-gos atstovus talkinančioms tautinėms srovėms darbams.

To bendradarbiavimo dviasioje naujoji ALT S-gos valdyba dar turės palyginti vieną kitą pasitaikiusį grumstą, vieną kitą nesupratimą, tačiau viena aišku, kad toje veikloje nei grumstai, ne nesupratimai nėra kliūtimis darbui pagrindinių S-gos tikslų siekiant.

Pasibaigus tais klausimais diskusijoms, išsiaiškinus kilius klausimus, Seimo atstovai skirstėsi, kad už valandos susitiktų jaukoje, skaitlingoje ir pavyzdinčiai praėjusioje banketo nuotakoje.

Sekandį dieną, sekmadienį, dar visų laukia posėdžiai, valdybos ir kitų organų rinkimai ir Vil-ties draugijos narių suvažiavimas.

JAV LB TARYBOS NARIAI PRADĖJO NEŽINOMO PARTIZANO ĮNAŠĄ Į LIETUVIŲ FONDĄ

JAV LB IV-sios Tarybos nariai, susirinkę į antrąją Tarybos sesijos suvažiavimą Philadelphia mieste 1965 m. gegužės 22-23 dienomis, įsteigė Nežinomo Partizano Įnašą į Lietuvų Fondą.

Tarybos nariai, svarstydami būdus ir kelius reikšmingiau ir konkrečiau paminti Lietuvos okupavimo 25 metų liūdną sukaktį, patys pirmieji konkrečiai prisidėjo prie Nežinomo Partizano Įnašo tam tikro paminklo pastatymo. Sesijos nariai, aukodami čia pat po keliolika ir kelis dolerius, surinko netoli 200 dolerių Nežinomo Partizano Įnašui. Tokiu būdu Nežinomas Lietuvos Partizanas simboliškai prisidėjo prie lietuvių išlaisvimo ir kovos už Lietuvos laisvę, kuriai jis jau paaukojo savo jauną gyvybę.

Nežinomo Partizano Įnašą Lietuvų Fondo atstovaus JAV Lietuvių Bendruomenė. Prie šio Įnašo pavadinimo kviečiami visi lietuviai, ar jie įmokę savo įnašus į Lietuvų Fondą ar ne. Kviečiamos taip pat visos lietuviškos organizacijos bei jų padaliniai. Visi turi sukurti ypatingais šiais liūdnu sukaktuvių metais. Todėl, ilgai neaiškinę, ir kviečiame: imkite voką, dėkite Jūsų auką ir siųskite: Nežinomo Partizano Įnašas, Lietuvų Fondas, 7243 So. Albany Ave., Chicago. Ill. 60629.

Bet kokia auka yra brangi ir priimama.

Pastatykite Nežinomam Lietuvos Partizanui amžiną paminklą, siųskite aukas Nežinomo Partizano Įnašui Lietuvų Fonde.

Kun. St. Valiušaitės Invokacija ALT Sąjungos Seime 1965.5.29 Statler Hilton viešbutyje, New Yorke.

Dieve Geriausias, Karaliau ramybės, pažvelk maloningai, pažvelk iš aukštybės. Padėk jau į šalį mus plakančią rykštę, grąžink mūs tėvynei ramybę pirmą kartą.

Krauju pasruve tėvynės upe-liai, kapais nužymėti keliai ir takeliai.

Bažnyčių varpai melstis tenai nebešaukia. Lietuvių engėjai išgriovė sodybas, šeimynas išblaškė, jaunuomenę mūsų kaip uogas išrašė. Tenai nieks negirdi var-guolių verkimo ir savastį jų juk nori, tas ima.

Išgirsi, o Dieve Geriausias, mūs raudas graudingas. Parodyk dar kartą, kad Tėvas esi gailestingas. Padaryk, kad tie bandymai, kuriuos Tuskrydį mūsų brang-lajai Tėvynei, nebūna jos pra-žūčiai, bet greitesniam jos prisikėlimui ir didesnei jos gerovei.

Padėk savo tėviška meile ir globa tėvynėje vargantiesiems mūsų broliams ir sesėms. Stiprink dėl tavo vardo ir tautos laisvės kenčiančiuosius, guok liudinčiuosius ir nuskriaustuosius.

ALT S-gos Seimo bankete sėdi iš kairės: Vyt. Abraitis su poniu ir kun. dr. St. Valiušaitis, kuris sukalbėjo invokaciją banketą atidarant.
V. Gruzdžio nuotrauka

Liuksusinė Sibiro lietuvių maldaknygė

Balso Centro Valdyba su pasitenkinimu priėmė Dr. J. K. Valiūno ir kun. L. Jankaus aukas, už kurias jau baigiama spausdinti liuksusinė Sibiro lietuvių maldaknygė. Ji talpina šv. Tėvo Pauliaus VI laisną bei aštuonių kardinolų įvadus. Tekste ofsetiniu būdu bus atspausdintas padidintas originalas ir jo angliškas vertimas. Meninį apipavidalinimą atliko dail. P. Osmolskis.

Ši knygelė nebus parduvinėjama, bet su Balso kvitu (tax deductible) pasiunčiama kiekvienam, kuris birželio mėnesyje paaukos Balfui bent porą dolerių specialiai Sibiro tremtinių šalpai. Aukos siustinos į Balso Centrą (105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211). Aukotojas pažymi, kad nori gauti liuksusinę Sibiro lietuvių maldaknygę.

K. L. J.

BALFAS GEGUŽYJE

Pajamos ir išlaidos

Gegužio mėnesyje Balfas gavo \$4,075, o išleido 9,579. Didžioji pajamų dalis buvo skirta ir jau išsiųsta Vasilio 16 Gimnazijai. East Chicago atsuntė 850 dol., Brigdeportas 100 dol. bendrajam šalpai. Iš kitur gauta po mažiau.

Be individualios ar institucijų šalpos didesnėmis sumomis, centre buvo supakuota ir į užjūrus išsiųsta 96 siuntiniai; iš jų 21 į Lietuvą, 70 į Lenkiją ir 5 į Vokietiją. Tų siuntinių vertė siekė 4 tūkstančius dolerių.

Balfas parėmė tremtinių institucijas

Balso Centro Valdyba gegužės 25 d. posėdyje pasiskyrė 1,000 dolerių Saleziečių mokiniams Italijoje ir 1,000 dolerių Kolumbijos Lietuvių Centrui, kur tarp kita ko bus apgyvendinti neturintieji Kolumbijos

lietuviai. Tas Centras jau baigiamas įrengti, keturi senukai jau ten gyvena. Centrui vadovauja kun. M. Tamošūnas.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Chicago Klubui narių visuotinis susirinkimas, minint tragiškųjų birželio įvykių ir 25 m. kovos už Lietuvos laisvę, vyks birželio 12 d., 4:30 v. p. p. Marquette Parko parapijos salėje, 6812 S. Wash-tenaw Ave.

Bus pranešimas iš Klubų Federacijos su v. ažiavimu, aptarimas Pavergtųjų Tautų minėjimo, lietuvių darbų vykdymo klausimai. Po susirinkimo 6:30 v. p. p. dalyvausime pamaldose už laisvę žuvusių Sv. P. M. Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, o iš ten eisenoje prie Dariaus-Girėno paminklo išskilėms žuvusių pagerbimui.

Visos rūšės (pageidauti-na tautiniais rūbais) prašomos dalyvauti susirinkime ir pagerbime. M. P-nė

V. Tamulaičio 'Skrudelytė Greitutė' angliškai

Parašęs labai puikią knygą vaikams 1935 metais, pavadintą "Skrudelytės Greitutės nuotykių", jos autorius Vytautas Tamulaitis anuomet, turbūt, ne pagalvojęs, kad jo knygos svarbiausioji "personažė" Greitutė, užuot kalbėjus lietuviškai, mūsų vaikams -- lietuviukams, kada nors ims ir prabilis angliškai -- Amerikos, Kanados, Anglijos, Australijos ir kt., pramokusius angliškai ir kalbančius bei skaitančius dviem kalbomis -- lietuviškai ir angliškai.

Ir, vis dėlto, taip atsitiko, V. Tamulaičio vaikams skirtas kūrinys "Skrudelytės Greitutės nuotykių", angliškai užvardijame "Nimblefoot the Ant, (Her adventures) jau atspausdintas ir keičia pas jaunąjį angliškai kalbantį (arba -- ir lietuviškai kalbantį, bet angliškai kalbėti ir skaityti mokantį) skaitytoją.

Šis dar vieno mūsų rašytojo prakalbėjimas -- milžiniškai didelę angliškai kalbančią auditoriją, -- yra neeilinis. Juo reikia džiaugtis ne tik rašytojui Vyt. Tamulaičiui, bet ir mums visiems, nes angliškai paskelbtų lietuviškų kūrinių dar taip mažai, o jų taip reikia -- kuo daugiau.

Rašytojas Vytautas Tamulaitis šiuo metu gyvena Kanadoje. Tai mano kaimynas, su kuriuo tenka susitikti ir pasikalbėti. Pasikalbame ir literatūrinėmis-kūrybinėmis temomis. Ne be to, kad būtime kalbėję ir apie angliškai prakalbėjančią Greitutę. Daug būta vargo ir rūpesčio, pakol toji skrudelytė buvo paruošta prabilti angliškai. Bet dabar, kaip matome, tas vargas -- apsimokėjusi -- jau nebeužsėdėjo. Greitutė angliškai prakalbėjusi -- jau nebeužsėdėjo ir ji kalbės angliškai ne tik apie savo nuotykius, bet ... ir apie mūsų vargstančią priespaudoj Tėvyne Lietuvą.

Nūdien, gyvenimo aplinkybių priverstas, Vytautas pasidarė ne vien rašytojas, bet ir kitų "devynių amatų" savininkas. Jis --

"plomberis", stalius, elektrikas ir dar visokių specialybių žinovas...

Nežiūrint to, jis šiaip Atlanto išleido knygą vaikams dviemose dalyse "Svirplio muzikanto kelionės" (1960 m.)

Reikia pasakyti, jog Vytautas Tamulaitis -- didelis mažųjų pasaulio psichologas. Jis moka mažuosius savo veikalais sudominti, suintriguoti ir patraukti. (Ne be to, kad ir suaugusiems nebūtų smalsu į jo knygas įsikniaubti...) Nemažesnis V. Tamulaitis yra ir gamtos mėgėjas bei jos žinovas, tuo labiau -- vabalų ir vabzdžių pasaulio. Jis turėjo tų gyvių didžiulę kolekciją, surinktą dar Lietuvoje, atsivežęs čia į Kanadą. Tie vabalai ir vabzdžiai buvo išdžiovinoti ir gražiai prismaigstyti prie specialių lentų. Gražus ir kruopštus tai buvo tos srities mėgėjo darbas. Deja, jam gyvenant Toronte, kur, prie milžiniško Ontario ežero visuomet juntama didžiulė drėgmė, ta kolekcija per ilgą laiką labai indrėgo ir sugedo. Reikėjo ją išmesti...

Dėl tos tad priežasties, kaip matome, ir jo knygų "personažai" -- daugiausia gamtos gyvūnėliai -- skrudelytė, svirplys ir kt. V. Tamulaitis gerai žino ne tik skaitytojų (vaikų), bet ir juos intriguojančių vabalėlių gamtos gyvūnėlių psichologiją...

Angliškai išleistoji V. Tamulaičio knyga "Skrudelytės Greitutės nuotykių" -- labai graži (kaip ir visi kiti) Manyland Books Inc. leidiniai. Ji įrišta į kietus viršelius, su dail P. Lapės aplanku ir iliustracijomis, geru popieriumi ir kt.

Šioji knyga -- tai puiki dovana ne tik angliškai kalbančiam mažajam skaitytojui, bet gera reprezentantė ir visai mūsų tautai.

V. Tamulaičio kūrinys -- "Skrudelytės Greitutės nuotykių" 1935 m. buvo apdovanotas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus

jaunimo literatūros premija.

V. Tamulaitis yra studijavęs matematikos-gamtos fakultete gamtos mokslus, todėl ir įsigilinęs į tokių "personažų", kaip skrudelytė, svirplys ir kt. nuotakas. Jam taip pat nesvetimas, bet labai artimas ir mažųjų pasaulis, nes redagavęs jų laikraštėlį "Žiburėlį", daug rašęs "Žvaigždutėje", joje net keletą metų tęsinyje leides "Dėdės Vingilio pasakojimus", Vokietijoje gyvendamas bendradarbiavo jaunąjo atžalyno laikraštelyje "Saulutėje", "Eglutėje" ir kitur. Jis daugiausia rašęs beletristiką vaikams ir jaunimui.

Išspausdinti V. Tamulaičio kūriniai: "Skrudelytės Greitutės nuotykių", 1935 m., "Kiškėlio užrašai", 1935 m., "Ateina pavasaris", apysaka vaikams, 1937 m., "Vytuko užrašai", 1937 m., "Naktis ant Nemuno", knyga jaunimui, 1938 m., "Vieną kartą", 1942 m., "Sugrįžimas", apysaka jaunimui, 1948 m., "Svirplio muzikanto kelionės" (spausdinta "Eglutėje" nuo 1950 m., atskira knyga -- 1960 m.), Rankraščiuose likę "Didysis medžiotojas" ir pataisyta bei papildyta "Skrudelytės Greitutė". Jau su pirmąja savo knyga V. Tamulaitis pasireiškė kaip svarbiausias mūsų pasakojamojo žanro vaikams kūrėjas ir tą pirmumą kitų rašytojų tarpe jis išlaikė ligi šiol.

Angliškosios laidos "Skrudelytės Greitutės" knygos metrika yra šitokia: Vyt. Tamulaitis, Nimblefoot the ant, Her Adventures. Translated from the Lithuanian by Albinas Baranauskas and Clark Mills. Illustrated by Pranas Lapė. Manyland Books, Inc., New York. Knyga kietai įrišta 183 psl. 8 su puse ant 5 su puse inčų formato, kainą -- \$3.95. Pažymėtina, kad Manyland Books leidyklos vadovas -- yra mūsų rašytojas Stepas Zobarskas.

Pr. Alšėnas

Tübingen'o pilis

K. Donelaičio Lit. Mokyklos pareiškimas

LB Chicagos Apygardos Švietimo Taryba priverstė mus antrą kartą prabilti. Polemizuoti nenorime, o tik atsakysime iš eilės į spaudoje paskelbtus punktus, nes mūsų pirmasis rūpestis yra mokinių mokymas lietuvių kalbos, o ne bergždžias rašinių rašinėjimas.

1. K. Donelaičio mokyklos lygis niekuomet nebuvo problema, nes visuomet turėjome tinkamas mokyklai patalpas ir reikiamą mokinių skaičių. Švietimo Taryba turėtų matyti skirtumą tarp mokyklos lygio ir mokslo lygio sąvokų. Nuo nepriklausomos Lietuvos mokyklų sistemos ir mokslo lygio lygio pati LB Švietimo Taryba yra gerokai nutolusi, nes primygtinai liepia laikytis amerikietiškos mokyklų sistemos -- aštuonerių pradžios mokyklos skyrių. Lietuvoje juk veikė ketverių ir šešerių metų pradžios mokyklos.

2. Niekas kitas negali tvirtinti, ar mokyklos programą galima išleisti per šešerius metus tik pati K. Donelaičio mokykla, nes jau vieno mokslo metų praktika tai įrodė. Švietimo Taryba buvo ne vieną kartą kviečiama, tiesiog prašoma, ateiti į K. Donelaičio mokyklą ir, jiems patiems patogiausiu būdu, patikrinti jos darbą. Tačiau iki šiol jokių rezultatų nesulaukta.

K. Donelaičio mokykla savo naujosios sistemos nėra vienai kitai lituanistinei mokyklai primesti ar stilyti nenori ir net nemano, bet kalbėdama tik už save, gali konstatuoti aiškų faktą, kad ši sistema K. Donelaičio mokyklai vartoti yra tinkama.

3. Švietimo Taryba teisingai pareiškia, kad mokinių tėvai lituanistinių mokyklų reikšmę puikiai supranta. Tai įrodė ir K. Donelaičio mokyklos pertvarkymas, kuriam dauguma mokyklos mokinių tėvų nuoširdžiai pritarė. Nepatenkintiems mokinių tėvams šiam laisvės krašte nie-

kas nedraudžia perkelti savo vaikus į tokią mokyklą, kuri bus jiems prie širdies.

4. Tobulinti ir planingai mokomąją medžiagą paruošti gali tik mokykloje dirbą mokytojai, o ne kitų profesijų asmenys arba Amerikoje niekuomet nedirbę mokytojai, kuriems sunkiau pažinti dabartines lituanistines mokyklas lankančius mokinius. 1958 m. lapkričio mėn. 29-30 d. Chicagoje įvykusiame susirinkime, kuriame dalyvavo mokytojai ir Švietimo darbuotojai, buvo patvirtinta lituanistinių mokyklų programa, kurioje, be kitų punktų, buvo ir toks: "Žinodami, kad tik mokyklų praktikos darbe gali paaiškėti šių programų pritaikomumas, dideliu pasitikėjimu kreipiamės į dirbančius mokytojus, prašydami bendradarbiauti pasisakant dėl taisytinių vietų". Šiuo programos punktu vadovaudamasi ir atsižvelgdama į besikeičiančias lietuviškojo gyvenimo sąlygas, K. Donelaičio mokyklos Mokytojų Taryba ryžosi padaryti kai kuriuos pakeitimus K. Donelaičio mokyklos sistemoje.

5. Šešis skyrius baigusio mokinio pažymėjimas gali būti žymiai vertingesnis negu aštuonis skyrius baigusiojo. Pažymėjimo vertė priklauso ne nuo išsėdėtų mokykloje metų skaičiaus, bet kiek žinių mokinys gavo toje mokykloje. Ne metai mokinį moko,

bet kondensuotos, teisingai parinktos ir gerai išreikštos žinios.

LB Apygardos Švietimo Komisijos užduotis yra: palaikyti tarp mokyklinį ryšį, skatinti, kelti tipą lietuviškame darbe, paremti mokyklas moraliai, o ne griauti kas padarėta, nepripažinti, žeminti ir net šmeižti.

Išėivijoje iki šiol nebuvo ir nėra tokio organo, kuris turėtų teisę pripažinti ar nepripažinti lituanistines mokyklas ir tvirtinti ar atmesti jų išduotus pažymėjimus. Lituanistinės mokyklos veikė jau anksčiau negu buvo sukurta Lietuvių Bendruomenė ir kiekvienos tų mokyklų darbas lietuviybės išlaikymui bei labai turėtų būti sutiktas su džiaugsmu.

Ne K. Donelaičio mokykla savo mokslo sistemos pertvarkymu ardo lietuviybės ugdymo darbą, bet Švietimo Taryba tokiais ar panašaus turinio nutarimais skaldo lietuviškosios visuomenės bendrą susiklausymą ir tėvų mokytojų bendradarbiavimą.

K. Donelaičio Aukštesniosios ir Žemesniosios Lituanistinės Mokyklos Mokytojų Taryba

Skaityk ir platink
DIRVĄ

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš tragiškų pergyvenimų Sibire jau išėjo lietuviškąja laida. KAINA 3 DOL. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS. GREAT MARSH ROAD, CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno. Golfo srovės šildomo garšaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgį.
- Skanus lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių -- transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvinimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:
**A. Pakštytys,
B A N G A,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. (617) SP 5-4633.**

Šakiečių klubas Chicagoje įstojo į LF, įnešdamas 100 dolerių. Nuotraukoje klubo vadovybė su LF valdybos pirmininku T. Blinstrubu.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI, birželio 3 d. vedamajame (Pr. G.) kalba apie lietuvių kuklumą viešumoje ir apie reikalingumą drąsos viešumai. Klausimas kelias

mas ryšium su įvykusiomis demonstracijomis Washingtone, Toronte, ir kituose miestuose.

Apie demonstracijų reikšmę vedamojo autorius galvoja šitaip: "Pastebėjime, kad čia mažos bet aktyvios grupelės viešumai

turi daug daugiau įtakos nei didelės, bet pasyvios rezervuotos ir nedrąšios grupės. Štai kodėl prokomunistinės grupės priverčia kalbėti apie jų siūlomas idėjas ir spaudą, ir radiją, ir televiziją, ir vyriausybę, kai tuo tarpu daug svarbesni dalykai lieka nutylimi, nes nėra veiklių judintojų, kurie, panaudodami vietinio gyvenimo priemones, galėtų palenkinti viešumą savo idėjų naudai. Tai ypač verta prisiminti lietuviams, kovojantiems už Lietuvos išlaisvinimą. Dažnesnėmis bei gausesnėmis demonstracijomis galime daugiau paveikti viešumą ir būti naudingesniais kovotojais, nei savitarpio šauksmu, kuris netoli tesiekia."

AUKOS DIRVAI

O. Jakubauskas,	
Santa Monica	2,00
J. Gudėnas, Cleveland	2,00
J. Čibiras, Dayton	2,00
F. Dapkus, Linden	4,00
V. Mažeika, Chicago	4,00
VI. Mieželis, Chicago	4,00
J. Neverauskas, Gary	2,00
R. Veitas, N. Quincy	4,00

Skaitytė pamoka AL Montessori Vaikų Nameliuose Chicagoje. VI. Juknevičiaus nuotrauka

ATSILANKĘ Į DIRVĄ

6907 Superior Ave.,

rasite ne tik naujausių ir seniau išleistų lietuviškų knygų, bet yra gausus pasirinkimas plokštelių, rankų darbo medžio drožinių, audinių ir gintaro išdirbinių.

Ištaiga atdara kasdien iki 5:30 val. vak., šeštadieniais iki 2 val. p. p.

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

BUJOJANTI LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

MOKYKLOS ORGANIZACIJA

Kristijono Donelaičio Lituanistikos Mokykla Chicagoje pastaruosius 1964-65 m.m. baigė birželio 5 d. iškilmingu akciu ir pasinešimu ateinančiais mokslo metais žengti dar vieną žingsnį, įsteigiant septintąją aukštą mokyklos klasę. Mokykloje šiais metais dirbo: a) vaikų darželis, parengiamoji klasė sumokiniams iki 6 metų, b) žemesnioji mokykla, 1-6 skyriai, teigiama, išeinantieji mūsų parapijinių mokyklų 8 metų kursą ir c) aukštesnioji mokykla, V-ji ir VI-ji klasės. Viso mokyklą lankė 382 moksleiviai ir lankytojų skaičius išliko metų bėgyje pastovus. Mokykloje dėstė 21 mokytojas. Mokyklos vedėju nuo pat šios mokyklos įsteigimo -- mokyto. Julius Širka.

Mokyklos ūkinę dalį tvarkė tėvų susirinkimo išrinktas penkių narių tėvų komitetas, pastarąjį pusmetį pirmininkaujamas E. Likanderio. Mokyklos m. metų sąmata apie 15,000 dolerių. Mokyklos pajamas sudaro: tėvų sumokami mokslo piniginiai, mokyklos parengimų pelnas ir aukos; išlaidos -- miesto mokyklos (McKay Public School) patalpų nuoma, mokytojams atlyginimai ir mokslo priemonių klasėms pirkimas. Paliekant šiuo metu nuosavą šios mokyklos reformos (tebevykdomos!) klausimą, čia norima keliais vaizdais atspasakoti mokykloje vyraujančią lietuviškojo solidarumo nuotaiką bei josios puoselėjimą, ugdytas jauniausiose ir jaunesniuose moksleiviuose. Toji nuotaika kažkaip savaime užkrečia visą didžiąją šios mokyklos šeimą: mokytojus, tėvus, motinas, klasių globėjus ir, svarbiausia, visą moksleiviją, esančią šios mokyklos apimtyje. Metai iš metų renkamas mokyklos tėvų komitetas, pav. dar niekad nesukliuvo dėl nepakankamo skaičiaus tėvų atvykimo į susirinkimą arba dėl panikščio atsakiklėsimo kandidatų į renkamuosius... Mokykloje dirbant keliolikai, pastaraisiais metais per 20 mokytojų, savaime suprantama, kad laiks nuo laiko dėl įvairių priežasčių vienas kitas į pasitraukia, bet vos ne tą pačią dieną pakviečiamas naujas, kurio sutikimą, norą iš anksto jau žinojo vedėjas... O kas gali atspasakoti, kiek darbo ir vis tai atliekamomis nuo duoną teikiančiojo darbo valandomis... turi pakelti mok. vedėjas, kiekvienas mokytojas, klasės globėja, tėvų komiteto narys... Džiugus minėjimas kiekvieno jų ryžto, ištvermės ir atsidavimo darbui, tebtinė suprantama, kaip padoraus lietuvių jiems reiškiamą pagarbą. Taip yra su senąja gvardija!

JAUNOJI MOKSLEIVIJA IR JOS UŽMAČIOS

Dar su didesniu jaunatvės užsidegimu mokykloje mokosi, dirba ir savo vienos ar kitos sri-

ties gabumais pradeda reikštis moksleivija, pradedant parengiamuoju skyriumi ir baigiant vyriausiąja klase. Lankantis šių eilučių autoriui, pav. parengiamosios skyriaus klasėje (mokyto. I. Bukaveckienė), teko matyti, dar daugiau, stebėti patį darbo vyksmą, kai penkmečiai-ės piešia įvairiausius kvadratus, figūras, gyvulius... arba kaip vykusiai jie ir jos iš popieriaus iškerpa ir nuspalvina įvairius vaizdus ir vaizdelius. Čia randi ir realistų ir ultra modernistų... Vaikų geresniais darbais papuoštos klasės sienos. Beje, aukštesniuose skyriuose mokslo dienomis ant sienų matosi pakankamai įsiginijusių ir Lietuvos vaizdų... Tai mačiusiam tik šypsą iššaukia kai kieno leidžiamos paskalos, esą šios mokyklos patalpos ir sienos esančios tuščios lietuviui mokiniui.

DAINAVIMO PAMOKOJE

Lankausi žemesniųjų skyrių dainavimo pamokoje, kurią veda mokyto. V. Gutauskas. Užtenka mesti žvilgsnį į dainuojančiųjų mimiką, akis ir tiesiog jų degimą taja daina, kurios žodžiai ir šian dien dar aidi man: "Tau, tėvyne, perlų žiede, viską mes aukojam" kad žinotum, ką duoda šiems pipirams ir gėlytėms šioji mokykla. Čia neteko matyti pamokose žiovaujančių ir nuobodulio kankinamų veidų, kurie sunkiai vargsta kiekvieną šeštadienį, "toj prakeiktoji lietuviškoji mokykla"...

PASKAITININKAI VARŽOSI... Šeštasis skyrius -- mokyto. P. Lampsatienė. Pasakoja to skyr. mok. A. Regis: "... turėjome olimpinį kalbėtojų varžybą. Tai yra kalbėjimas, mokytojos parinkta tema be ankstyvesnio pasiruošimo... Šių varžybų laimėtojais buvo J. Ivanauskas, K. Bukaveckaitė ir Ž. Barmutė".

1964-65 m.m. mokytojų taryba K. Donelaičio Lituanistikos mokykloje. Iš kairės: pirmoje eilėje: E. Diminskienė, B. Vindašienė, Kun. J. Juozevičius, mok. vedėjas J. Širka, t. kom. pirm. inž. E. Likanderis, muzikas P. Armonas, kun. A. Mockūnas, P. Lampsatienė, O. Paulikienė. II eilėje -- S. Šukelienė, A. Martienė, I. Šerelienė, I. Bukaveckienė, D. Šukelytė, V. Gutauskas, D. Bindokienė, S. Jelonienė, S. Burokienė, M. Sulaitienė, V. Snarskis ir M. Plačienė (nuor. trūksta mokyto. K. Skaisgirių).

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVOS ISTORIJA, LIETUVIŲ LITERATŪRA

Penkoji ir šeštoji klasės, vedamos mokytojų B. Vindašienės ir O. Paulikienės. Lietuvos istorijos, lietuvių literatūros ir kt. dalykų pamokos vedamos klausimų atsakymų forma (testais). Kiekvienai pamokai klasėje ir kiekvienai savaitei namuose, mokytojos turi reikiamai paruošusios klausimų lapus, kuriuos papildomiesi vadovėliais ir kitomis knygomis moksleiviai turi raštu atsakyti, o esant reikalui, dar ir žodžiu paaiškinti, paryškinti šis dėstymo metodas šioje mokykloje tepradėtas naudoti šiais mokslo metais. Tačiau jau visa mokykloji medžiaga aptvarkyta ir įjungta į programą. Ir tai padaryta šioje mokykloje visų mokytojų, kiekvieno savo srityje. Kiek darbo valandų šis paruošimas yra pareikalavęs iš autorių, neatsako nė jie patys... Tačiau, atrodo, jie jaučiasi patenkinti tuo darbu, matydami šio metodo pranašumą prieš ligšiol naudotąjį pasakojamąjį aiškinamąjį metodą...

VAIZDAI MOKYKLOS MANKŠTOS SALĖJE

Didžiulėje mokyklos mankštos salėje mokyto. A. Martienės ir pagalbininkų vadovaujamos grupė paskui grupę mokosi tautinius šokius šoki, darniai žaisti, o taip pat grūdintis ritminės gimnastikos pratimais. Pastebėtina, kad K. Donelaičio mokykla yra visa šokanti ir dainuojanti mokykla, o nesitenkinanti turėdama tik vienos ar kitos srities reprezentacinius vienetus. O tai yra dideliu veiksmu moksleivių bendradarbiavimui, solidarumui ir tarpusavio susigijimui ugdyti.

Tokie yra įspūdžiai vieno tėvų, lankiusio šią mokyklą josios darbo dieną ir metų bėgyje stebėjusio savo šeimų trijų šios mokyklos mokinių darbą namuose, jų pastangas bei nuotaiką pamokas beruošiant.

M. Valiukėnas

Šeštadieninės Maironio Vardo Mokyklos Brooklyne 1965 m. abiturientai. Iš kairės: Vytautas Strazdis, Joana Strazdytė, Petras Sandanavičius, Astra Ruzgaitė, Antanas Miklas, Danutė Leveckytė, Algis Urbelis ir Aldona Samušytė.

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI ISSIUNČIAMAI PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.

TŪKSTANTIS DOLERIŲ

Juozo Vembrės pavardė dažnai matoma, kur sakoma, kad jis paaukojo didesnę sumą pinigų vienu ar kitam lietuviškam reikalui. Gegužės 23 d. įvykusiame Putnamo seselių rėmėjų suvažiavime Juozas Vembrė paaukojo tūkstantį dolerių seselių statomiems senelių namams.

*JONAS IR ALDONA ADOMONIAI paaukojo šv. Petro lietuvių parapijai So. Bostone 100 dolerių.

Nekalto Prasidėjimo Seserų Rėmėjų naujoji valdyba su pirmininku prel. P. Juru. B. Kerbellienės nuotrauka

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

KELIONĖ Į NIEKUR

Novelė

(6)

— Taip, pažanga kelia nerimą. Žmogaus noras ieškoti, tyrinėti ir aiškinti gamtos paslaptis yra turbūt įgimtas, — nevykusiai bandau testuoti pasikalbėjimą.

— Ar ne tiesa, kad žmogus ne visada pajėgia savo darbo vaisius panaudoti visuotinam gerbūviui? Nuo tos istoriškos valandos, kai žmogus išmoko sukurti ugnį, jis pradėjo ieškoti būdų ją piktam panaudoti — išmoko tirpyti geležį ir kalti ginklus.

— Bet ginklai reikalingi, kunige klebone, nuo priešų apsiginti!

— Bet kas tas priešas? Ar ne tas pats žmogus? — taip paprastai ir logiškai atkerta šeimnininkas.

— Sutinku, bet negalime nuneigti to fakto, kad egzistuoja dideli skirtumai tarp tautų. Kartais paprasčiausios kovos už būvį klausimas verčia ieškoti būdų patenkinti didėjančios tautos veržimąsi už savo žemės ribų.

— Reikia, mes, nežiūrint didelių kultūros lobių ir civilizacijos turtų, nieko nesiskiriame nuo urvinio žmogaus, kuris turėjo užmušti, kad galėtų egzistuoti. Daleiskime, kad kokia valstybė nepakankamai turi maisto savo žmonėms. Bet argi žemė taip jau išsemta, kad negali išmaitinti savo vaikų? Pramonės kraštai gamintų mašiną žemės ūkio kraštams už maistą. Tuo būdu pramonės krašto gyventojų maitinimo problema būtų išspręsta, o agra-

rinio krašto žmonių gerbūvis būtų keliamas ir žemės apdirbimas lengvinamas. Visi mes Dievo vaikai — argi negalime dalintis neišsemiamais Dievo žemės ir žmogaus kūrybos turtais, nenaudodami kumščio jėgos?

— Pacifizmo idėja ypatingai stipriai reiškiasi po karo, kada dar gyvi karo baisių liudininkai, bet užaugusios naujos kartos bręsta naujų idėjų šviesoje ir negalvoja apie pasėkmes. Pavyzdžiui, kas šimtmetį keičiasi motyvai, dėl kurių kyla karai. Seniausiais laikais valstybės kūrmo klausimas, kad ir pažiūrėjus į mūsų istoriją — Mindaugo laikus — iš perspektyvos žiūrint, pateisino kovas, ir šian dien mes savo mokyklose su pasididžiavimu kalbame apie Mindaugą, kaip mūsų valstybės pirmąjį ir vienintelį karalių. Buvo karai dėl gražios moters, o jų pasėkmėje turime nuostabų mitą. Buvo karai dėl sostų dinastijoms gelbėti, ir tų laikų akimis žiūrint tie karai buvo pateisinami. O šventieji karai religijos vardu? Dabar kylanti ir tvirtėjanti nacionalizmo sąvoka pateisintų gal karą savo tautos grynumui išlaikyti... — pradedu ginčytis.

— Nesamone! Man niekas, absoliučiai niekas nepateisina karo. Karas yra legalizuota žmogžudystė, o karų priežastys, taip gražiai istorikų išnagrinėtos, yra ne kas kita, kaip priedanga žmogaus dvasios neišnaikinama primityvumui pridengti. Mes dar daug turime savyje plėšraus džunglių žvėries instinkto, — karštai pertraukė mane klebonas.

...ir taip praeina nuo gyvenimo atitrukę vakarai, kalbant apie žmonių, meną, literatūrą. Aš daugiau klausausi, negu kalbu, nes iki šiol mano gyvenimas ribojosi mano asmeniškia patirtimi. Mano širdis gal per mažą buvo sielotis žmonijos nelaimėmis. Čia suradau žmogų, kurį būtų ištiestomis rankomis pasveikinęs Diogenas ir prie jo kojų užgesinęs žiburį ir daugiau nieiškojęs žmogaus.

Kažkas beldžiasi į duris. Klebonas nutyla. Jo veido išraiška pasikeičia ir vėl pasidaro kasdieniškai maloni ir

paprasta. Kaip tirštą miglą, jaučiu aplinkos tyrumą. Ji negaivina manęs, tik dar labiau ryškina skirtumą tarp mano vidaus tamsos ir kitų žmonių ramybės. Paskendęs mele, slopinu savyje baimės jausmą ir dengiuosį apgaulingo saugumo šydą. Norėčiau bėgti iš čia, bet kažkokia nenugalima jėga mane laiko šitoje vaišingoje pastogėje. Esu čia malonus ir reikalingas svečias...

— Prašau, — ramų žvilgsnį į duris įbėdęs, atsako klebonas. Marijona, klebonijos šeimnininkė, rankas sudėjusi virš dryžuoto tamsaus žiursto, kalba monotonišku, užkimusiu balsu:

— Klebonėli, Jurgaitienė ir vėl verkdamas tamstos prašo. Sakau aš jai — tu, Jurgaitiene, dvasiško tėvelio po dienos darbų savo bėdom negaišink. Juk ir jam pailsėti reikia. Sakau aš jai, juk tavo gryčioje niekas neserga ir nemiršta. O ji vis prisistojusi verkia, girdi, turi pamatyti kleboną ir tiek! Sakau, kleboneli, tam Jurgaičiui tik gero botago reikia. Nei šventoji Dvasia čia nepadės, — staigiai persiveržia Marijona ir nutyla.

— Gerai, gerai, pana Marijona. Nieko nesakyk, nesibark. Kur gi ji vargšė savo bėdas atneš, jei ne į kleboniją. O vargas valandų neskaičiuoja ir bėdos gaidžio giedojimas neišvairys. — pusiau kreipdamasis į mane, kalba jis.

Vikriai, ne pagal amžių, pasikelia iš seno gilaus fotelio klebonas ir išeina pro duris. Aš paimu į rankas žurnalus. Vienas lapas atversta. Didelis straipsnis apie Renoir'ą ir kelios didelės jo paveikslų reprodukcijos... Šaukliai iš mano buvusio pasaulio, į kurį aš nebegaliu sugrįžti. Kur eisiu aš, o Erika, per tavo lavoną?

Pro ne visiškai uždarytas duris iš klebono "priimamojo" kambario prasiveržia pasikalbėjimo nuotrupos:

— ...tai kas vėl nutiko, motin? — girdžiu kleboną griežtai, bet geraširdiškai klausiant.

Kukčiojančiu balsu gan garsiai kalba moteris:

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

BAISIOS SUKAKTIES MINEJIMAS

Bostone gyveną Pabaltiečiai -- lietuviai, latviai ir estai -- deportacijų bei genocido minėjimą stengiasi perkelti daugiau į amerikiečius, kad parodytų jiems, ką sovietai daro su savo iškilmingai pasirašytomis sutartimis ir pažadais.

Birželio 6 d. vakare nuo 9:30 iki 10 val. radijo stotis WBC transliavo pasikalbėjimą supabaltiečių atstovais. Lietuvius atstovavo inž. dr. Jurgis Gimbutas.

Birželio 7 d. ryte nuo 9:45 iki 10 val. televizijos 5-ta stotis perdavė pasikalbėjimą su kun. Baltrašimu apie persekiojamą bažnyčių Lietuvioje.

Birželio 11 d. (penktadienį) 8 val. vakare, Hotel Somerset pabaltiečiai turės spaudos konferenciją su amerikiečiais laikraštininkais. Čia pagrindiniu kalbėtoju bus Alfonsas Milukas, kuris tik balandžio mėn. atvyko iš Lietuvos.

Birželio 13 d. sekmadienį, 10 val. ryto, šv. Petro lietuvių parapijoje So. Bostone bus ta intencija pamaldos, kuriose dalyvaus organizacijos su vėliavomis.

Tą pačią dieną 3 val. p. pietų lietuvių Piliečių D-jos auditorijoje bus visų pabaltiečių mitingas su specialia programa: invokacijos, trumpos kalbos, rezoliucijų priėmimas. Pagrindiniu kalbėtoju ir čia bus Alfonsas Milukas. Meninę programą atliks šv. Petro parapijos choras, ved. muziko Kačinskio ir latvių oktetas.

Birželio 13 d. vakare 11 val. 15 min. radijo stotis WEEI duos pa-

sikalbėjimą apie Pabaltijo okupaciją. Taip pat kai kurios kitos stotys yra pažadėjusios paminėti šią baisią sukaktį.

Be to, stengiamasi amerikiečių didžiuliuose laikraščiuose patalpinti žinių apie Pabaltijo kraštų okupaciją ir šių tautų naikinimą. Laikraščiai jau yra pažadėję tai padaryti.

BAIGĖ BOSTONO UNIVERSITETĄ

Bostono universitetą baigusiu ir gaunančiu bakalaurą laipsnį saraše yra šie lietuviai:

Aldona Malėnaitė, Liberal Arts, Paul, C. Klimas, Stanley R. Martišius, Valentinas Mockus, Algimantas J. Stašaitis ir Raimundas A. Žičkus -- visi inžinerija.

Be to, baigusiųjų saraše yra dar šios, atrodo, lietuviškos pavardės: Leonard A. Eskenas, Judith F. Masius, John J. Markunas ir Denise H. Ulinskas.

SUŽEISTI LIETUVIAI

Grižtant iš Tautinės S-gos Seimo New Yorke automobilio nelaimėje buvo sužeisti: Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius su žmona, rašytojas Stasys Santvaras, inž. Edmundas Cibas ir Bostono skyr. Lietuvių B-nės pirm. Antanas Matijoška. Vieni iš jų yra sužeisti daugiau, kiti mažiau. Rašyt. Santvaras turės pagulėti lovoje keletą savaičių, nes jam yra sugipsuota koja.

Nelaimė įvyko netoli New Haven, kai kitas automobilis užlėkė ant Kapočiaus vairuojamo automobilio.

CHICAGO

BIRŽELIO mėn. 12 d. Chicagoje tuoj po pamaldų, kurios įvyks Marquette Parko parapijos bažnyčioje, Lietuvos Atstovas Washingtono ministeris J. Kajokas pasakys pagrindinę kalbą prie Dariaus ir Girėno paminklo. Birželinis minėjimas pradėdamas 6:30 v. vakare pamaldomis, po pamaldų eisena prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Parke. Visų lietuvių pareiga minėjime dalyvauti.

CHICAGOS lietuviškų parapijų chorai, Dainavos ansamblis, Operos choras, Alice Stephens choras, Vyčių choras ir Tėviškės choras dalyvauja Birželinis įvykių minėjime. Bažnyčioje per pamaldas šiuos chorų diriguos muz. A. Giedraitis, prie Dariaus ir Girėno paminklo chorų diriguos muz. P. Armonas. Birželinis įvykių minėjimas pradėdamas pamaldomis Marquette parko bažnyčioje birželio mėn. 12 d. šeštadienį, 6:30 v.v. Tuoj po pamaldų eisena prie Dariaus ir Girėno Paminklo.

BIRŽELIO mėn. 12 d. Chicagoje 6:30 v.v. J.E. vysk. Brizgys laikys pamaldas už visas genocido aukas Marquette parko bažnyčioje. Pamokslą pasakys kan. V. Zakarauskas. Po pamaldų eisena prie Dariaus ir Girėno paminklo. Čia po trumpą žodį pasakys estų organizacijų atstovas Udo Juerima ir latvių organizacijų atstovas Leonids Neimanis. Lietuvių vardu pagrindinę kalbą pasakys min. J. Kajokas ir lietuvių studentų atstovas.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

TRĖMIMŲ IR LAISVĖS KOVŲ MINEJIMAS

Lietuviai kartu su latviais ir estais rengia birželio 13 d. 6 val. vakaro COBO 3038 salėje trėmimų ir laisvės kovų minėjimą. Minėjimui vadovaus L.B. Detroito apyl. pirm. dr. Kęstutis Keblys. Į minėjimą kviečiami visi lietuviai.

Minėjimo pagrindinis kalbėtojas bus latvis Alfredas Berzinš, buv. Nepr. Latvijoje Socialinių Reikalų Ministeris. Taip pat lietuviams gerai pažįstamas advokatas, Michigano demokratų daugumos vadas J. Kovalskis bus svečias ir kalbėtojas.

Ta pačia proga bus atlikta dainų, muzikos ir deklamacijų programa. Michigano gubernatoriaus Romney ir Detroito miesto burmistras Cavanaugh išleis atitinkamas proklamacijas.

Detroito L.B. apyl. valdyba

Detroito Lituanistinės Šeštadieninės Mokyklos visuotiname tėvų susirinkime, įvykusiame š. m. gegužės mėn. 30 d., išrinktas 1965-66 mokslo metams tėvų komitetas savo posėdyje, įvykusiame š. m. gegužės mėn. 31 d. Lietuvių Namuose, dalyvaujant ir mokyklos vedėjui St. Sližiui, pasiskirstė pareigomis sekančiais: Misiūnas Albertas -- pirm.; Kalvėnas Leonas -- vicepirmin.; Mikulionienė Janina -- sekretorė, Beržanskis Jonas -- išdėtininkas; Banionis Antanas -- parengimų vadovas, Remiantis visuotinio tėvų susirinkimo nu-

tarimu, naujai išrinktas komitetas savo kadenciją pradeda š. m. birželio mėn. 13 d.

Svarstant tėvų komiteto santykius su LB Detroito Apylinkės Valdyba, nutarta prašyti Apylinkės Valdybą ir ateityje būti mokyklos globėja. Tėvų komitetas ir toliau per Apylinkės Valdybos švietimo Vadovą palaikys ryšius su Valdyba.

Išklause mokyklos vedėjo St. Sližio pranešimo ir apsvaistę jo patiektas ateičiai mokyklos darbo gaires, kurios bus vykdomos JAV LB Lituanistinių mokyklų darbo ir tvarkos nuostatų dvasioje, tėvų komitetas vienbalsiai nutarė remti mokyklos vedėjo ir mokytojų darbą.

Tėvų Komitetas

Kovo mėn. 3 d. mirusio kūr. sąvanyorinio Antano Meškuičio laidojimo išlaidoms apmokėti aukoję: po \$15 -- J. Rauba, Grand Rapids; ir P. Katinas. Po \$10 -- J. Černius, Flint; J. Černiauskas, B. Girnius, V. Vizgirda, kun. Birutės k.; Š.M. Draugija, Dariaus-Girėno klubas ir P. K. Senitnai, Grand Rapids.

\$ 7,00 -- S.L.A. 362 kuopa. Po \$5,00 -- L. Peseckas, J. Šepety, A. Racka, B. Svičlas, A. Racka, P. Leleika, J. Rekašius, B. Šyovakas, B. Burba, J. Gaižutis, V. Pauža, A. Žiedas, Č. Bankauskas, V. Kriščiūnėvičius, R. Tamulionis, V. Tamašius, J. Mačiulaitis, L. Grūnovas, K. Mykolaitis, J. Leščinskis, K. Daugvydas, V. Šilka, E. Petrauskas, S. Malinaus-

kas, V. Perminas, S. Garliauskas, Č. Šadelka, B. Tatarūnas, V. Selenis, V. Kunčinskas, B. Taparauskas, J. Šostakas, F. Toledo, V. Majauskas, ir P. Taruta, Grand Rapids.

Po \$3,00 -- Ald. Stašaitienė, P. Dalinis, J. Asminas, J. Butkus, G. Shumeny, A. Bajerčius, L. Kalvėnas, P. Kuncė, M. Jokūbaitis ir K. Miltakis. Po \$2,00 -- A. Grinius, V. Urbonas, Dr. Miškinienė, Dr. Gruzdienė, P. Petrauskas, Sragauskas, A. Paškus, A. Osteika, J. Bartkus, S. Bartkus, J. Mitkus, R.V., J. Lp., A. Norus, Pečiūtra, S.R., H. Dnda, Merkevičius, V. Dalind, V. Kavaliukas, A. Mikalkėnas, A. Blindžius, A. Askočis, A. Juzelskis, Katinas, A. Gubilas, A. Banėnas, Č. Anužis, A. Rugienius, S. Balys, Baziliauskas, V. Ruseckas, P. Blindžius, V. Pliura, neįskaitomas, V. Lelis, V. Bauža S. Dryža, A. Pusdešris, S. Petrauskas, V. Mikas, J. Šidagis, S. Geldauskas, A. Patalauskas, J. Preibys, K. Tuskenis ir P. Svičlas. Po \$1,50 -- Pranaitis.

Kiti aukoję mažesne sumomis -- po \$1. ir po 50 centų. Viso gauta aukų \$485,00. Iš šios sumos sumokėta: V. Baužai už koplyčios panaudojimą ir laidojimą \$279; Šv. Antano par. bažnyčios kelb. kun. Stanevičiui už pamaldas \$10,00; Gėlin, Dambrauskienė už 2 vainiku \$20,00; Draugui, Dirvai ir Karliui už skelbimus -- \$15,00; Kitoms surištoms su laidojimo ir aukų rinkimu išlaid, \$11,00. Iš viso \$335,00.

Likusi aukų suma \$150,00 palikta skyriaus kasoje, kuri bus panaudota velionies A. Meškuičio antkapio partipinimui ir kapo sutvarkymui.

Detroito skyriaus kūr. - savanorių valdyba dėkoja: V. Baužai už rūpestį ir darbą laidojant mūsų skyriaus narį A. Meškuičį.

Šv. Antano parapijos bažnyčios klebonui kun. Stanevičiui už aprūpinimą velionies šv. sakramentais mirties valandoje ir pamaldas bei pasakytą pamokslą bažnyčioje.

Grabnešiams ir visiems palydėjusiems velionį į kapus, ir pagaliau, visiems aukotojams, kurie savo didesne, ar mažesne auka prisidėjo.

Visiems didelį ir nuoširdus savanoriškas ačiū.

Detroito Sk. Kūr.Sav. Valdyba

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DAR KARTĄ LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ KURSŲ REIKALAIŠ

Nijolė Girginaitė iš Hamiltono, LB Grand Rapids apylinkės, Rasa Juknelytė ir Birutė Rudaitytė, iš LB Melrose Parko apylinkės, užsiregistravo lietuvių tautinių šokių grupių vadovų-mokytojų kursams, kurie prasidės, š. m. birželio mėn. 14 dieną Dainavos stovyklavietėje ir tęsis dvi savaites.

Kursus rengia JAV LB Centro ir Kanados Krašto valdybos. Kursus praves lietuvių tautinių šokių institutas su 11 prityrusių mokytojų - lektorių: Leokadija Brazdienė, Ona Ivaškienė, Liudas Sargys, Bronė Jameikienė, dr. Jonas Balys, Vera Rudauskienė, Juozė Vaičiūnienė, muz. Jonas Zdanis, Jadvyga Matulaitienė, Galina Gobiėnė ir Genovaitė Brechmanienė.

Kursantams pragyvenimas stovyklavietėje už dvi savaites kainuos 65 doleriai asmeniui. Pragyvenimo išlaidas kursantai patys apsimoka. Jeigu kuris kursantas kursų lankyti negalėtų vien tik dėl finansinių sunkumų, patariama tuo reikalu kreiptis į vietos LB apylinkių valdybas, prašant tam reikalui finansinės paramos, nes apylinkių valdybos tuo reikalu yra informuotos Centro valdybos bendraraščiais. LB Centro valdyba iš savo pusės dėl kuklių finansinių pajamų kursantams daug negalės pagelbėti, nes Centro valdyba yra įsipareigojusi padengti visas už mokslą susidariusias išlaidas.

LB Centro valdyba maloniai prašo LB apylinkių valdybų bei kitų organizacijų vadovybes pasinaudoti rengiamais kursais ir pasistengti bent po vieną kursantą surasti ir prisiųsti į kursus. Užsiregistruoti dar galima JAV LB Centro valdybos sekretoriaus adresu: Kostas Januška, 2646 West 71 St., Chicago, Ill. 60629, arba kursantą pasiųsti tiesiog Dainavos stovyklavietę, ten įsiai gaus visas reikalingas informacijas. KJ.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba, per išdėtininką M. A. Šimkų, rūpindamasi Lituanus žurnalo eiga atsiuntė 250,00 dol. auką. Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba linki leidėjams nepavargti ir nepašaujami dirbti ir toliau svarbų Lietuvos laisvės garsinimo darbą.

Gautos aukos dar ir iš šių pavienių Lietuvių Bendruomenės Skyrių: Cicero Apylinkės Valdyba siunčia 20,00 dol.; Los Angeles Apylinkės Valdyba 25,00 dol.; ir Great Neck, N.Y. Apylinkė -- 5,00 dol.

LITUANUS ŽURNALAS susilaukė stambesnių aukų iš sekančių asmenų: 30,00 dol. aukoję Dr. Vytautas Melnykas iš Riverside, Ill.; Dr. M.L. Namikas iš Glendora, Calif.

25,00 dol. Dr. Leonas Kriaučėlinas iš Palos Park, Ill.

20,00 dol. Edmundas Ringus iš Chicago, Ill.; Vladas Kalytis iš Great Neck, N.Y.; Antanas Mielgelis iš Olimpia, Wash.; ir 15,00 dol. aukoję Dr. A. Miliauskas iš Eastlake, Ohio.

Marija Peteraitienė sveikina tautinių šokių kursų diplomantus gegužės 7 d. Jaunimo Centre surengtame pobūvyje.

V.A. Račkausko nuotrauka

Jaunosios dainininkės...

V. Noreikos nuotrauka

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Ką liepsna, ir tik liepsna teikia maistui...
tą liepsna teikia ir Stroh's,
ir tik Stroh's

Joks kitas amerikoniškas alus nedaromas liepsnoje. Tik Stroh's. O kodėl? Labai paprastai. Ką liepsnos prisilietėjimas teikia gerai mėsai... liepsna teikia Stroh's skoniui. Darymu betarpe liepsna išgauna geresnio skonio iš visų priedų, dedamų į alų.

Tai tradicinis Senojo Pasaulio būdas darant gerą alų. Jūs jaučiate skirtumą. Iš pirmo karto. Po to, nesvarbu, kokį alų būtumėte vartoję, daug galimybių, kad pereisite į Stroh's. Tai todėl, kad Stroh's yra vienintelis amerikoniškas alus su liepsnoje daryto alaus skoniu.

Stroh's

LIEPSNOJE DARYTO SKONIS

Tune in ABC-TV BASEBALL every Saturday, WEWS, Channel 5

EUCLID BEACH PARK

OPEN DAILY FOR

**ADMISSION TO PARK AND
ALL RIDES**

BEGINNING JUNE 10

(CLOSED MONDAY)

COUNTY AUDITOR RALPH J. PERK, tautybių grupėse atsižymėjęs politikas, birželio mėn. 6 d. didžiulio banketo metu buvo išrinktas II Pas. karo lenkų pogrindžio veteranų garbės nariu.

Ralph J. Perk buvo atžymėtas garbės ženklais ir diplomu už jo veiklą ir pastangas suartinti ir apjungti išsiskyrusias tautybių grupes, kurios pavieniai neįstengia turėti joms priklausančios įtakos administracijoje. Jo pastangos tautybių grupes suartinti jau yra davę gražių rezultatų.

Banketo metu Amerikos himną gražiai giedojo mėsų jaunoji dainininkė Virginija Elmutyte.

Tautiniai rūbai pasipuošusių tautybių atstovų palydėjo dalyvavo T. Urbaitienė ir B. Pautienytė.

Ralph J. Perk pagerbimo bankete dalyvavo apie 30 lietuvių.

JUDRUS SAVAITGALIS CLEVELANDE

Nežinint lėtinančių vasaros atostogų nuotakių, visuomeninis lietuvių gyvenimas toberodo judrumo ir veiklos žymiai.

ALT sukvietusias organizacijų atstovų susirinkimas lietuvių Salėje, skaučių tėvų ir vyr. skautininkės O. Zailskienės ilgaitrūkį pasikalbėjimui skaučių veiklos klausimais, Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų pabaiguvės ir pagaliau gražus lietuvių pasirodymas County Auditor Ralph J. Perk garbei suruoštam bankete Sheraton - Cleveland viešbutyje -- visa tai teikia šiai veiklai lietuvių kolonijai gyvo veikumo atspalvį.

Jei ALT susirinkime vyravo Lietuvos bylos platesnio iškėlimo amerikiečių visuomenėje ir valdančiose sferose motyvai, ryšium su artėjančia okupacijos sukaktim, jaunimo problemos buvo gyvai nagrinėjamos skaučių tėvų ir skaučių vadovybės susitikime.

Šv. KAZIMIERO lit. m-los mokslo metų pabaiguvės parodė tos mokyklos pastangas sunkiame lietuvių išlaikymo darbe. Užderėjo gražus būrys abiturientų, atžymėti moksle pažangesni mokiniai, programoje pasirodė su lietuviškų dainų, šokių ir deklamavimo laimėjimais.

Atžymėtinas tos mokyklos darbus bendradarbiavimas su LB II apylinkė.

Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos mokslo metų baigimo iškilmės įvyksta sekmadienį, birželio 13 d., 4 val. p.p. Čiurlionio Ansamblio namuose. Pradžios ir aukštesniąją mokyklą baigiantiems bus įteikti pažymėjimai. LB I-os apylinkės valdyba visų skyrių pažangiausiems moksleiviams įteiks dovanas. Mokslo metų užbaigimo proga Čiurlionio Ansamblio namuose rengiama moksleivių darbų paroda.

Visi moksleiviai, tėvai, mokytojai ir visuomenė maloniai kviečiami dalyvauti.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vienos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison, Cornelia ir kt. Arti gero susisiekimo, bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

Investavimui

32 butų, arti Lake Shore Blvd. Naujas — mūrinis.

4 butai, kaina \$10,500.

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas

15969 Euclid Ave.

UL 1-6666

REIKALINGOS MOTERYS — DARBUI PRIE SIUVAMŲ MAŠINŲ

Pastovus darbas. Pageidaujamos prityrę akordiniam darbui siuvėjos, nors bus priimamos ir kitos.

Garantuotas valandinis atlyginimas apmokymo metu, o po to aukštas akordinio darbo atlyginimas. Iki 45 m. amžiaus. Teirautis 8:30 val. iki 4 val. p. p. nuo pirmad. iki penktad. (prie Lorain Ave.).

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53 St.

(66-70)

NAUDOK EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS VIŠOSE 5 MAY COMPANY KRAUTUVĖSE ATDARA PIRMAID. IR KETVIRTAD. 9:30 IKI 9 V. V. — SKYRIUOSE 9:30 IKI 9:30 V. V.

MAY'S BASEMENTS

PRISIMINK TĖVELĮ! SEKMADIENI, BIRŽELIO 20 - TĖVŲ DIENA!

IŠPARDAVIMAS! Geros kokybės baltiniai

JŪSŲ PASIRINKIMUI - 2 UŽ 4.50

Geriausios medvilnės trumpomis rankovėmis išeginiai marškiniai

Pagaminti pagal mūsų nurodymus

2 už 4.50

Prakirptais rankogaliais, viena siūle pečiai, didelės sagos, normaliomis ar pasitempiantėmis apykaklėmis. Balti, mėlyni, rusvi, alyviniai, 14½ iki 17 dydžių. Apykaklės be sagų ir su sagomis. Tik balti. 14½ iki 17.

Žinomos rūšies trumpomis rankovėmis sportiniai marškiniai

Žinomi nuo 1897

2 už 4.50

Visi skalbk ir dėvėk medvilnės. Lygūs ar dryžuoti ir kitų spalvų audinių. Vėsaus medvilnės batisto. Normaliomis apykaklėmis. S-M-L-XL. Ivy sagomis ir dryžais bei staltiesiniais kvadratais. Lengvai pritaikomi dydžiai. S-M-L.

Vėsios trumpomis rankovėmis iki kelių vasarai pižamos

Coat ar Middy stiliuose

2 už 4.50

Geros rūšies medvilnės, sanforizuotos dviejuose stiliuose, sukirptos didesniais patogumui. Pasirinkimas žalių, mėlynų, raudonų, rusvų, lygių ar dryžuotų spalvų, dydžiai nuo A iki D.

Bermuda ilgio megzto medvilnės audinio kelnės

Ivy ar Continental stiliuose

2 už 4.50

Prityrusių siuvėjų siūtos iš 100% puikios medvilnės, skalbiamos ir nesitraukiančios. Pasirinkimas lygių ar dryžuotų, žalių, mėlynų ir pilkų spalvų. Lygios spalvos — juodos, rusvos ir žalios. Dydžiai 29 iki 40.

BASEMENT MEN'S FURNISHINGS, ALL 5 STORES

Skaityk ir platink DIRVĄ

• Po Jūsų mirties kiek pajamų jūsų šeima turės? Dėl informacijų skambinkit: V. Giedraičiui 944-6835 ar Z. Obeleniui 531-2211.

DĖMESIO SIUNČIANTIEMS SIUNTINIUS Į LIETUVĄ!

Pranešame, kad GLOBE PARCEL SERVICE, Inc., CLEVELANDO SKYRIUS, dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 5 d. iki liepos 21 d.

Ta pačia proga pranešame, kad nuo birželio mėn. 22 d. kai kuriems drabužiams bei daiktams bus padidinti muitai — ypatingai S K A RELĖMS, MEGZTUKAMS, SIJONAMS ir SUKNUTĖMS. Kitiems dalykams palieka tas pat arba labai nežymiai pakelta ar sumažinta. Tad kurie turite jau paruošę minėtus daiktus siuntimui — pasistenkite pasiūsti prieš birželio 22 dieną.

Globe Parcel Service, Inc. Clevelando Skyrius

PARDUODAMA GERA KEPYKLA

Chardon ir Euclid rajone, prie Metropolitan parko. Labai gerame stovyje ir geroje prekyboje vietoje kepykla parduodama savininkui susirgus.

Daug vietos automobiliams pastatyti.

Geriausias pasiūlymas! Tel. 531-4219.

NUOMOKIT AR PIRKIT

2 mieg. bungalov, prie E. 185 gt., A-1 stovyje. Ištinis rūsys, 1½ vonios. Kaina žemiau 17,000 dol. Tel. 261-0096.

(66-67)

NEIMKĖTINA, BET TIESA...

DIRVOS PRENUMERATORIAMS PUIKI PROGA ĮSIGYTI AR PADOVANOTI LIETUVIŠKĄ KNYGĄ

TIK TRUMPAM LAIKOTARPIUI Vilties leidykla suteikia progą Dirvos prenumeratoriams papigintai įsigyti šiuos rašytojų leidinius:

Vinco Ramono — DAILININKAS RAUBA — novelės — pardavimo kaina \$3.00
Alės Rūtos — KELIAS Į KAIRĘ — premijuotas romanas \$3.00
R. Spalio — ALMA MATER — romanas \$5.00
B. Armonienės — PALIK AŠARAS MASKVOJE — atsiminimai iš Sibiro \$3.00

VISAS 4 KNYGAS PERKANT AR UŽSAKANT IŠ KARTO, MOKATE TIK 10 DOLERIŲ!

Išidėmėkite, ta nuolaida naudojasi tik Dirvos prenumeratoriai, perką ar užsisaką nurodytas knygas per Dirvą. Be to, toji nepaprastai didelė nuolaida veiks tik labai ribotą laiką.

Patartina paskubėti ir išvardintąsias knygas skubiai įsigyti ar užsisakyti paštu, siunčiant čekį ar pašto perlaidą DIRVAI, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Ta proga per Dirvą patariame paskubėti įsigyti:

A. Merkelio — ANTANAS SMETONA — monografija — kaina \$12.50
LAISVĖS KOVŲ DAINOS \$ 5.00
B. Armonienės — LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW (angl. laida) \$ 3.95
K. Almėno — UPE Į RYTUS, UPE Į SIAURĘ (2 d. romanas) tomas po \$ 3.00
A. Mackaus — CHAPEL B — poezija \$ 3.00
J. Mikuckis — DERLIAUS VAINIKAS — poezija \$ 4.00
B. Railos — IŠ PASKENDUSIO PASAULIO \$ 5.00
B. Railos — TAMSIAUSIA PRIEŠ AUSRĄ \$ 5.00

Visa eilė kitų lietuviškų knygų. Teiraukitės!

Naturally SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and REMODELING LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• PLB valdyba pilname savo sėstate turėjo savo posėdžius Clevelande. Į posėdžius buvo atvykęs pirm. J. J. Bachunas, Kultūros Tarybos pirm. prof. J. Puzinas ir Jaunimo Kongresui ruošti komiteto atstovas A. Zapparackas.

Posėdžiai vyko Dr. E. ir M. Lenkauskų namuose.

Po posėdžių PLB pirm. J. J. Bachunas paaukėjo laiko pasitarimams su kai kuriais Vilties draugijos valdybos nariais ir Dirvos redakcija.

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui gauta 15 dol. iš šių St. Catharines (Kanadoje) lietuvių: J. Kavallėlis — 5 dol., J. Girevičius — 4 dol., J. Alonderis — 3 dol., B. Racevičius, St. Kukta ir Alb. Šetikiene — po 1 dol.

Auka gauta per Dirvą iš J. Girevičiaus.

* INŽ. KESTUTIS KALĖDA iš Medellino persikelia gyventi į Bogotą. Žinomas "Shelmar" fabrikas, kuriame jis ėjo atsakingas pareigas, Bogotoje įsteigė kitą popieriaus fabriką ir įvertindamas inž. K. Kalėdos sugėbėjimus, paskyrė jį vadovauti šiam naujam fabrikui.

* MEDELLINE gyvenanti p. Kazlauskienė paguldė ligoninėn. Jai padaryta sunki operacija.

Taip atrodo žmogus, kuris neskaito laikraščio!

• III JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventė įvyks liepos mėn. 4 d. Chicagoje.

LB Chicagos Apgardos Valdyba, susitarusi su JAV LB Centro Valdyba, sudarė Dainų šventės Komitetą, į kurį įeina: Dr. St. Biežis — pirm., o nariai inž. J. Jurkūnas, J. Paštukas, muz. J. Zdanis, inž. K. Dočkus, Kanados LB krašto atstovas, be to, pakviesti Chicagoje esantieji chorų bei LB apylinkių atstovai.

Komitetas artimiausiu laiku pasiskirstys pareigomis.

Dalis Lietuviškosios studentijos dalyvavusios dr. J. Gėrniaus pagerbime Bostone.

LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ VOKIETIJOJE

Šios vasaros Lietuviškųjų studijų savaitė, globojama Lietuvių Bendruomenės Valdybos Vokietijai, įvyks rugpjūčio 1-8 d. Hertenfelde, Vasario 16 gimnazijos patalpose. Kadangi šiemet suka 25 metai, kai Lietuva pagrobta laisvė, Lietuviškųjų studijų savaitės centrinė tema bus "Lietuvių pasipriešinimui 25 metai". Be to bus kelios paskaitos dabardės ir ateities problemomis.

Lig šiol studijų savaitės supaskaitomis yra pasižadėję dalyvauti šie prelegentai: vysk. dr. Pr. Brazys, ministras St. Lozoraitis, prof. dr. J. Eretas, prof. dr. Z. Ivinskis, prof. dr. A. Maceina, muzikas W. Banaitis, rašytojas R. Spalis ir dar du prelegentai, kurių pavardės bus paskelbtos vėliau.

Paskaitos ir pranešimai sudis-kusijomis stud. savaitės vyks rytais ir kartais vakarais. Popietinis laikas lig vakarienės bus rezervuotas organizacijų susirinkimams, pokalbiams ir iškyloms. Šių pastarųjų numatytos dvi -- į Wormsą ir Heidelbergą. Be to savaitės meninė programoj numatyti literatūros vakaras ir koncertas.

Įsirašyti į Lietuviškųjų studijų savaitę galima per šias organizacijas: Ateitininkus, Skautus, Evangelikų jaunimo ratelį, Liet. Studentų Sąją Vokietijoje, Europos Lietuvių Fronto Bičiulius ir Lietuvių Bendruomenės Valdybas.

(ELD)

Iš LK Mokslų Akademijos susirinkimo Alkoje, Putname. Iš kairės: Liet. Enciklopedijos leidybės J. Kapočius, ALKA įsteigėjas ir globėjas prel. P. Juras ir poetas St. Santvaras, B. Kerbellienės nuotrauka

LIETUVIŠKOS PAMALDOS Vatikano PAVILJONE

Birželio 13 d. minint 25 metų skaudžią Lietuvos nedalį, ypatingai daug lietuvių pareiškė norą dalyvauti pamaldose Pasaulinės Parodos rajone, Lietuvių Dienoj. Tai labai gražus atsiliepmas į šūkį: "Lietuvių Diena — Melskitės Broliai" — kuris bus iškabintas prie Vatikano paviljono.

Kad patenkinti lietuvių maldos troškimą, Vatikano paviljono vadovybė sutiko leisti ne vienas, bet trejas lietuviškas šv. Mišias: 2 v. po pietų J. E. vysk. P. Brazio (žalios rezervacijos kortelės, — visos jau išdalintos). Maždaug 2:35 val. p. p. — antros šv. Mišios (būtinai raudonos rezervacijos kortelės).

Vakare, 7 val. vak., trečios šv. Mišios (lietuvių kalba. Šioms mišioms rezervacijų nereikia, kas pirmiau ateis, jeis.

Dėl rezervacijų į 2:35 v. p. p. šv. Mišias (jos dalinamos veltui), rašyti ar skambinti kun. L. Jankui, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211. Tel.: EV 7-1422.

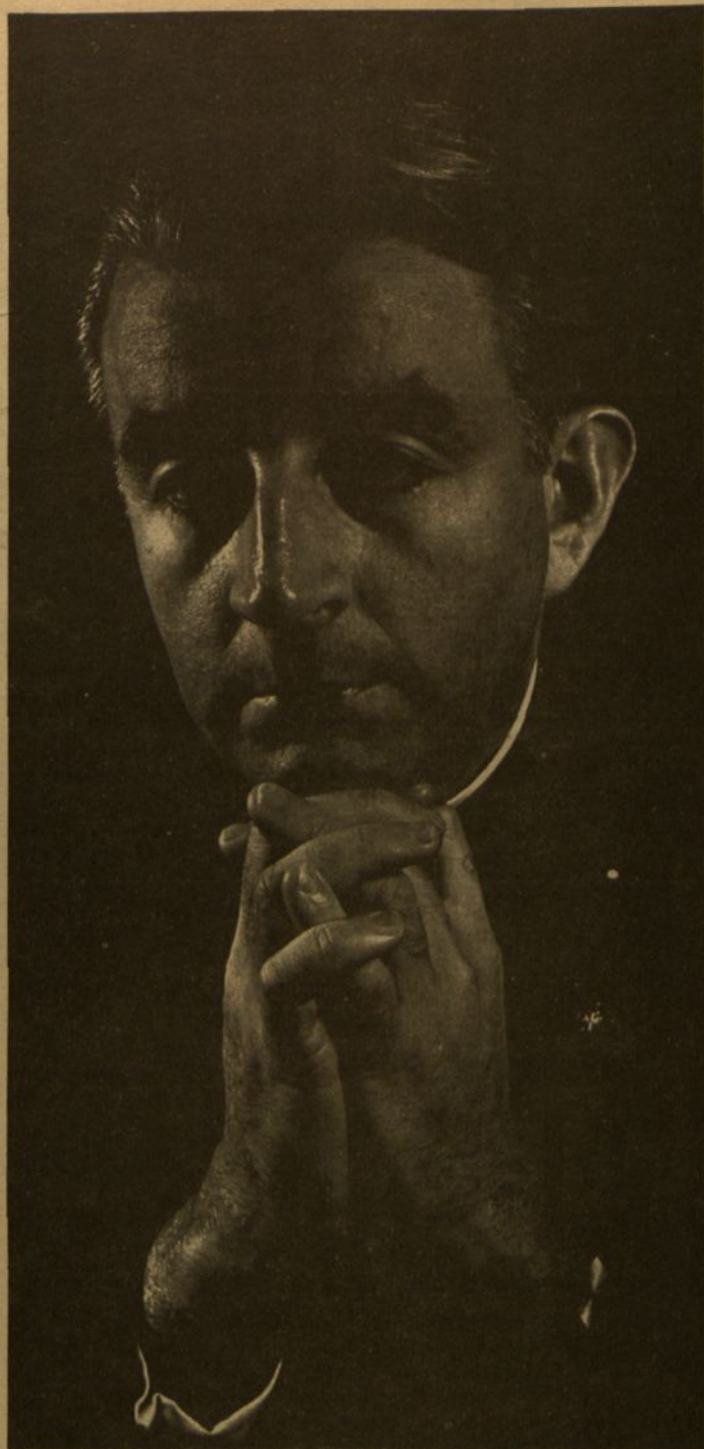
Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TORONTO

• Lietuvių Namų valdyba savo pirmajame porinkiniame posėdyje pareigomis pasiskirstė: J. Strazdas — pirm., dr. J. Kaškelis — vicepirm., J. R. Simanavičius — sekr., E. Jurkevičienė — šėrų atsk. reik. vadovė, Navogrockis — šėrų platinimo reik. vadovas, A. Statulevičius — ūkio reikalų vedėjas ir Aug. Kuolas — kultūros reik. vadovas.

• Protesto mitingas, ryšium su 25 m. Pabaltijo tautų okupacija ir deportacijomis, įvyks birželio 17 d., 8 val. v. Massey salėje. Pagrindinę kalbą pasakys gynybos ministeris P. Heliyer.

Komp. BRUNO MARKAITIS, S.J.

Vienas stambesnių kūrinių paskutiniu metu sukurtų muzikos me-ne yra Bruno Markaičio kantata "Vilniaus varpai". Kūrinys, muzikų nuomone remiantis, yra profesinio lygio, skirtas pažengusiems chorams. Jo pabaigoje atliekama fuga yra su dviem choralais ir vedama net devyniais balsais. Kantatoje dalyvauja ir trys solistai: sopranas, mezzosopranas ir baritonas. Tekstas -- poeto Kazio Bradino apie Lietuvos žemę ir jos sostinę Vilnių. Su Vilniaus varpų skambėjimu, kurį kiekvienas išgyveno, kas tik buvo Vilniuje, jog ro-dos visas oras pilnas to gaudimo, ir yra užbaigiama labai šviesioje nuotakoje kantata. Šios kantatos premjerą, dalyvaujant Chica-gos Simfoniniam Orkestrui, su kuria išreikšime ryžtą tesėti laisvės kovą iki laimingos pabaigos, išgirsime birželio 13 d., 3 val. po pietų, susirinkę į McCormick teatrą pagerbti savo kritusių brolių ir sesių už Lietuvos laisvę. Bilietų dar yra visiems pakankamai.

Alg. Kezlio, SJ nuotrauka

GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS GARSIAJE
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą, todėl visi maloniai kviečiami atvykti praleisti savo atostogas.

Atidaroma vasarajimui nuo
birželio mėn. 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Iš anksto kreiptis Ed. Jansonas, 15 Rosedale Street, Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999, o po birželio 15 d. tiesiai į vilą Audronė, Mrs. Marija Jansonas, Osterville Cape Cod, Mass. 02655.

Plk. KAZIUI GRINIUI

mirus, jo žmonai GRAŽINAI ir sūnui ALGIUI
nuoširdžią užuojautą reiškia

Brigita ir Algirdas
N a s v y č i a i

Mielam gen. štabo pulk. KAZIUI GRINIUI

mirus, jo žmonai GRAŽINAI, sūnui ALGIUI, bro-liui LIŪTUI GRINIUI ir artimiesiems širdingiau-sią užuojautą reiškia

Jonas Našliūnas

Giliai sujaudinti dėl netikėtos

A. A.

pulk. KAZIO GRINIAUS

mirties, mielai poniai GRAŽINAI GRINIENEI
reiškiame savo nuoširdžiausią užuojautą

Irena, Jonas ir Jūratė
J a k š č i a i

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Grain Alcohol 190 proof U.S.P. 5th 4.89
2. Popular V.S.O.P. German Brandy 5th 4.98
3. Napoleon Imp. French Brandy 5th 3.35
4. Zeller Schwarze Katz 5th 1.29
5. Creme De Banana Liqueur 5th 3.19

6. Chianti Import. Wine Full. Qut. 0.98
7. May Wine, Liebfraumilk German Wine 5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.